

ՀԱԿԱՔՐԻՍՏՈՍ

Առաջաբան

Ես գիտակցում եմ այս շարադրանքի կարևորությունը և գիտեմ, որ այն հետևանքներ կթողնի: Բայց անհրաժեշտությունից ելնելով ինձ ուրիշ ընտրություն չի մնում, քան գրել այն, ինչ պետք է ասվի, եթե նույնիսկ պետք է գրել շատ համառոտ: Նա, ով ուզում է, կարող է քննել Սուրբ Գիրքը: Ինչպես միշտ՝ ոմանք կընդունեն, ոմանք կմերժեն: Կլինեն մարդիկ, ովքեր սրտի խորքից կուրախանան, որ ինչ-որ մեկը քաջություն է ունեցել չարիքը արմատից բռնել և հնարավորության դեպքում այնտեղ կացին դնել: Մյուսները կբարկանան:

Միտումնավոր եմ խուսափել օգտագործելուց այն խոսքերը, որոնք դոկտոր Մարտին Լյութերն է օգտագործել իր գրվածքներում, որոնցում խոսել է հակաքրիստոսի մասին: Այն, ինչ նա գրել է այդ թեմայի վերաբերյալ, համապատասխանում է այս շարադրանքին: Այդ մասին կարելի է կարդալ նրա հին գրվածքներում, օրինակ Դանիել մարգարեի ընդարձակ առաջաբանի մեջ: Այդ գրվածքները մեզ ցույց են տալիս, թե ինչպիսի խորությամբ էր Աստծո այդ մարդը կապված այն խոսքին, որը թարգմանում էր: Այդ տեսանկյունից եկեղեցու պատմության մեջ չկա մի մարդ, որ համեմատվի նրա հետ: Փրկության անձնական փորձառության հիման վրա նա վստահություն ուներ, որ մարդ արդարանում է Քրիստոսին հավատալով: Ավելին՝ նա ներքին և խորը հարաբերություն ուներ Աստծո և Իր խոսքի հետ:

Ինչպես այն ժամանակ, երբ Աստված սկսեց Ռեֆորմացիան, զորավոր կերպով պայքարեց խավարի թագավորության դեմ, այնպես էլ հիմա է գործում Իր եկեղեցու կատարելության ժամանակ, որը դուրս է եկել Ռեֆորմացիայից և միշտ նոր հոգևոր արթնություններ է ապրում և շարժվում առաջ: Նա, ով ուսումնասիրել է եկեղեցու պատմությունը, գիտի, թե ինչպես տարբեր ժամանակաշրջաններում աստվածաշնչյան որոշ ճշմարտություններ նորից դրվել են աշտանակի վրա: Այժմ բոլոր ճշմարտությունները պետք է քարոզվեն որպես լիակատար Ավետարան, որպեսզի բոլոր անջատ վարդապետությունները հավաքվեն և կազմեն ամբողջություն:

Որպես միսիոներ, որը 1964 թվականից ճանապարհորդել է 90-ից ավելի երկրներում և քարոզել գրեթե բոլոր հարանվանությունների վեհաժողովներում, ես հարգանքով եմ վերաբերվում բոլոր հավատացյալներին և կրոններին: Իմ ելույթներին մասնակցել են բոլոր ռասաներին և աշխարհայացքներին պատկանող մարդիկ: Հարավային Աֆրիկայում՝ որպես բողոքականի, ինձ հնարավորություն տրվեց քարոզելու նույնիսկ կաթոլիկ եկեղեցում, որտեղ հազարից ավելի մարդիկ կային: Քանի որ խորապես կարեկցում եմ իմ մերձավորին, պետք է քողագերծեմ երկրի վրա գոյություն ունեցող մեծագույն կրոնական մոլորությունները: Ամեն մարդ իրավունք ունի ճանաչելու ճշմարտությունը:

Մենք չենք ապրում այնպիսի ժամանակաշրջանում, երբ միայն քաղաքապետը, քահանան և ուսուցիչը կարողալ գիտեին, ոչ էլ մոտ մեկ հազարամյակ տևած ժամանակաշրջանում, երբ եկեղեցին հսկում էր, որ Աստվածաշունչը չհայտնվի ժողովրդի ձեռքում: Այլ մենք ապրում ենք այնպիսի ժամանակաշրջանում, երբ ամեն մարդ կարող է տեղեկանալ ամեն ինչից: Ուրեմն ինչու՞ սրա վերաբերյալ էլ հետազոտություն չանենք: Այս կարճ շարադրանքի մեջ կարող ենք միայն թեթևակի շոշափել հիմնական հարցերը:

Խոսքն անձամբ յուրաքանչյուրիս մասին է և այն մասին, թե ինչ է մեզ սպասվում մահից հետո: Իրականում մարդը ստեղծված է կյանքի համար, որովհետև ստույգ է, որ մահից հետո կյանքը շարունակվում է, թեև շատերը չեն ուզում ընդունել այդ: Մինչդեռ յուրաքանչյուրը պետք է սլաքները դնի իրենց ճիշտ տեղերում, եթե ուզում է հասնել նպատակին:

Բազմաթիվ աստվածաշնչային թարգմանություններից ընտրել են դոկտոր Չերման Մենզեի թարգմանությունը:

Թող այս գրքույկը օրհնություն լինի բոլոր ընթերցողների համար, և շատերը, որոնք գնում էին կորստի տանող լայն ճանապարհով թող բերվեն նեղ ճանապարհի վրա, որը տանում է հավիտենական կյանքին: Թող յուրաքանչյուրը ճանաչի ճշմարտությունը, թող այդ ճշմարտությունը թափանցի ամենքի մեջ և ազատի բոլոր մոլորություններից: Մեր փրկության գործը չենք կարող վստահել ոչ մի մարդու, այլ միայն Աստծուն:

Կրեֆելդ, հուլիս 1986
Չեղինակ

ՀԱԿԱՔՐԻՍՏՈՍԸ

Աստվածաշնչյան շարադրանք

Ներածություն

Այս շարադրանքում հիմնականում կվկայակոչենք Դանիել մարգարեի և Հայտնության գրքերը: Մինչև վերջերս նույնիսկ միջազգային ճանաչում ունեցող Աստվածաշնչի վարդապետները չէին կարող իսկապես հասկանալ այս երկու մարգարեական գրքերի բովանդակությունը: Նրանք անվերջ նորանոր առեղծվածների էին հանդիպում, որովհետև չէին կարող հասկանալ այդ գրքերում օգտագործված խորհրդանշական լեզուն: Այն, ինչ գրվել է Սուրբ Հոգուց ուղղակի ներշնչմամբ, կարող է բացահայտվել և հասկացվել միայն առանձնահատուկ երկնային հայտնությամբ: Այս տեսանկյունից ոչ մի մարդկային, փիլիսոփայական հոգի չի կարող քննել այդ բաները. պետք է Աստծո Հոգին լուսավորի և բացահայտի այն, ինչ թաքնված է (2 Կորնթ.2:10-13): Քանի որ մարգարեական մասի համար ժամանակը դեռ չէր եկել, մարդիկ պարզապես գրել են իրենց սեփական գիտության և հասկացողության համաձայն:

Աստվածաշնչյան մարգարեությունը չի կարող մեկնաբանվել: Այն պետք է ճանաչել և դիտել իր իրագործման մեջ: Վախճանաբանական իրադարձությունները, այսինքն՝ վերջին ժամանակների իրադարձությունները նախօրոք ծրագրավորվել են աստվածային նախասահմանությամբ: Աստված նախօրոք երկու բան էր գրել. մարդկության պատմությունը և փրկության պատմությունը, որը իրականանում է մարդկության մեջ: Ինչպես կտեսնենք, այն, ինչ Աստվածաշնչի մեկնաբաններն ասել են մինչև այսօր, չի համապատասխանում Աստծո հստակ պատասխանների հետ: Եթե մեկը կարծում է, թե ինչ-որ բան գիտի, թող մտածի, որ ամեն գիտություն հիմնված է Սուրբ Գրքի միասնական վկայության վրա և պետք է ներդաշնակ լինի ողջ Սուրբ Գրքի հետ: Այն, ինչ ասվում է որևէ թեմայի վերաբերյալ, ճիշտ է միայն այն դեպքում, երբ այդ թեմային վերաբերող վերջին հարցերն էլ հստակ, գոհացուցիչ և միանշանակ պատասխան ստանան:

Եթե Տերը Իրեն պատկանողներին Սուրբ Գրքի մարգարեական մասը հասկանալու կարողություն է տվել, պատճառն այն չէ, որ մենք ավելի խորությամբ ենք սերտել Աստվածաշունչը, այլ որովհետև հիմա եկել է այն ժամանակը, երբ Աստծո խորհուրդները հայտնի են դառնում: Առանց որևէ կասկածի, մենք ապրում ենք փրկության պատմության վերջին ժամանակաշրջանում: Այս պնդումն անում են ոչ թե խուճապ առաջացնելու և աշխարհի վերջի մթնոլորտ ստեղծելու համար, այլ նրա համար, որ մարդիկ արթնանան և զգաստանան: Այժմ պետք է շեշտել մարգարեական Խոսքը, որը չպետք է հետ մնա ավետարանչությունից և վարդապետությունից: Դանիել մարգարեի գրքի 12-րդ գլխի 4-րդ համարում հրեշտակը պատվիրեց Դանիելին. «Դուն ո՛վ Դանիել, այս խօսքերը զոցե ու

գիրքը կնքէ մինչեւ վերջին ժամանակը: Շատերը ուշադրութեամբ պիտի կարդան ու գիտութիւնը պիտի շատնայ»:

Այս գրքի այնքան կարևոր բովանդակության կնքումը չպետք է մնար հավիտյան, այլ միայն մինչև վերջին ժամանակը: «Վերջին ժամանակների» կամ «վերջին օրերի» մասին խոսում են թե՛ Հին, թե՛ Նոր կտակարանները: Դանիելի 8:17, 19 համարներում ասվում է. «Հասկցի՛ր, որդի մարդոյ, որ այս տեսիլքը վերջին ժամանակի համար է... Ահա քեզ կ'իմացնեմ բարկութեան վերջը ըլլալիքը, վասն զի այս տեսիլքը վերջին ժամանակի համար է»:

Այն, ինչ դեռևս վերջերս թաքնված և կնքված էր, և այդ պատճառով չէր կարող հասկացվել, այժմ բացահայտված է: Անշուշտ, այս շարադրանքը կարդալուց հետո Դանիել մարգարեի և Հայտնության գրքերը ավելի հասկանալի կլինեն բոլորի համար:

Դանիել մարգարեի տեսած տեսիլքը, որում որոշ զարգացումներ և իրադարձություններ տրվեցին խորհրդապատկերների միջոցով, չմեկնաբանվեց իր կողմից, այլ ուղարկվեց Գաբրիել հրեշտակը՝ նրան տեսածը բացատրելու համար: Դանիելն այդ մասին վկայում է 9-րդ գլխի 22 և 23 համարներում. «Ու ինձի հետ խօսեցաւ ու ըսաւ. «Ո՛վ Դանիել, հիմա եկայ որ քեզի իմաստութիւն պարգեւեմ: Քու աղաչանքիդ սկիզբը պատգամ տրուեցաւ ու ես եկայ որպէս զի պատմեմ, վասն զի դուն Աստուծոյ սիրելին ես: Ուրեմն պատգամը միտքդ պահէ ու տեսիլքը հասկցիր»:

Ինչպես այն ժամանակ, այնպես էլ հիմա պետք է ստանալ ճիշտ լուսաբանում և հասկացողություն. բայց դա նաև իր աղոթքի արդյունքն էր, որում նա արտահայտում էր իր սրտի խոր փափագը՝ լուսավորում ստանալ Աստծուց: Սրա վերաբերյալ հասկացողության բանալին գտնվում է հրեշտակի պատվերի մեջ. «Ուրեմն պատգամը միտքդ պահէ ու տեսիլքը հասկցիր» (Դան.9:23): Նա, ով խոսքին ուշադրություն չի դարձնում, չնայած կարծեցյալ հայտնությանը՝ կնոլորվի: Աստված կապված է Իր խոսքի հետ: Նա ամեն բան կատարում է Իր խոսքի համաձայն: Դանիել 10:21 համարում կարդում ենք. «Բայց ես ճշմարտութեան գրքին մէջ գրուածը քեզի պիտի պատմեմ»: Մենք կարիք չունենք իմանալու ավելին, ոչ էլ ուզում ենք ավելին իմանալ: Բայց ուզում ենք ապրել այն, ինչ գրված է այդ ճշմարտության Գրքում:

Հովհաննեսին նույնպես այցելեց հրեշտակը, երբ նա գտնվում էր Պատմոս կղզում: Այդ մասին վկայված է Հայտնության գրքի առաջին գլխի առաջին համարում. «Հիսուս Քրիստոսի հայտնությունը, որ Աստված տվեց Նրան՝ Իր ծառաներին ցույց տալու, ինչ որ շուտով պետք է լինի, և իմացրեց Իր հրեշտակի միջոցով՝ ուղարկելով Իր Հովհաննես ծառային»: Բոլոր տեսիլքները և խորհրդանշական իրադարձությունները տեսնելուց հետո նա անում է հետևյալ վկայությունը 22:8,9 համարներում. «Եվ ես՝ Հովհաննեսս, այս բաները լսողն ու տեսնողը, երբ լսեցի ու տեսա, ընկա, որ երկրպագեմ այն հրեշտակի ոտքերի առաջ, որ այս բաները ցույց էր տալիս ինձ: Եվ նա ինձ ասաց. «Չզուլացիր, մի արա այս, որովհետև ես ծառայակից եմ քեզ, քո

եղբայր մարգարեներին և այս գրքի մարգարեության խոսքերը պահողներին. Աստծուն երկրպագիր»:

Գոհությունն ու պաշտամունքը պատկանում են միայն Աստծուն, երբ նույնիսկ Նա հրեշտակ կամ պատգամաբեր է ուղարկում: Նա ունի երկնային և երկրային պատգամաբերներ, որոնց միջոցով Նա խոսում է և գործում (Եբր.1:7):

Փրկության պատմության հետ կապված առանձնահատուկ առաջադրանքին համապատասխանում է ուղղակի մարգարեական, առաքելական կոչում: Նա, ով միայն երևակայում է, թե ուղարկված է, մարդկանց կկապի իր հետ և իր սեփական վարդապետության և նրանց կդարձնի իր աշակերտները: Բայց նա, ով ուղարկված է Աստծո կողմից, Աստծո խոսքն է խոսում և մարդկանց կապում է Աստծո հետ:

Աստծո այդ մարդիկ հարթում և պատրաստում են Աստծո և Իր ժողովրդի ճանապարհը, որպեսզի մարդիկ ազատ լինեն բոլոր խոչընդոտներից (Ես. 62:10): Այդպես են մարդիկ դառնում Քրիստոսի իսկական աշակերտները և մնանվում են Նրան:

Այս միտքը մեզ հիշեցնում է Մաղաք.3:1-ում գրված մարգարեությունը. «Ահա ես Իմ դեսպանս կը դրկեմ, որ Իմ առջեւ ճամբայ պատրաստե...»: Այս մարգարեությունը կատարվեց Յովհաննես Մկրտչի ծառայության միջոցով, որին Տերը ուղարկել էր Իր առջևից (Մատթ.11:10):

Հայտն.22:6 համարում կարդում ենք. «Այս խոսքերը հավաստի ու ճշմարիտ են: Ու Տերը՝ սուրբ մարգարեների հոգիների Աստվածը, ուղարկեց Իր հրեշտակին, որ Իր ծառաներին ցույց տա այն, ինչ շուտով պիտի լինի»: Վերջապես Տերն Ինքն է ասում 16-րդ համարում. «Ես՝ Հիսուսս, Իմ հրեշտակին ուղարկեցի, որ ձեզ վկայի այս բաները եկեղեցիների մեջ»:

Երբ կատարվում են փրկության պատմության հետ կապված իրադարձությունները, Աստված միշտ հրեշտակ կամ մարգարե է ուղարկում. «Յիրաւի Տէր Եհովան բան մը չըներ, մինչեւ որ Իր գաղտնիքը իր ծառաներուն՝ մարգարեներուն չյայտնէ» (Ամովս 3:7): Օրինակ՝ հրեշտակի միջոցով ազդարարվեց Յովհաննես Մկրտչի ծնունդը (Ղուկ.1:13): Բեթլեհեմի դաշտերում հովիվները լսեցին երկնային զորքերի երգը և հրեշտակից լսեցին Փրկչի ծննդյան լուրը. «Մի վախեցեք, որովհետեւ ահա ձեզ մեծ ուրախություն են ավետում, որ ամբողջ ժողովրդինն է լինելու. այսօր ձեզ Դավթի քաղաքում Փրկիչ ծնվեց, որ է՝ Օծյալ Տերը» (Ղուկաս 2:11): Կնիքների բացումը նույնպես ազդարարվեց գերբնական ձևով:

ՔՐԻՍՏՈՍԸ ԵՎ ՀԱԿԱՔՐԻՍՏՈՍԸ

Հակաքրիստոսի մասին այս կարևոր թեմայի վերաբերյալ հստակություն ստանալու համար պետք է առանց կանխակալ կարծիքի դիմենք Աստծո խոսքին, որպեսզի Սուրբ Գրքի հիման վրա ճանաչենք այդ խորհրդավոր անձնավորությանը: Ինչպես արդեն նշեցինք՝ մարդկային կարծիքները

վաղուց գոյություն ունեն և խիստ տարբերվում են իրարից: Բայց մենք իրավունք ունենք իմանալու ճիշտ և անհերքելի պատասխանը: Իսկ այդ ճիշտ պատասխանը մեզ կտրվի միայն Աստծո անսխալական Խոսքի միջոցով:

Սուրբգրային բոլոր վկայությունները առանձին և իրար հետ կապված ապացուցում են Աստծո ճշմարտացիությունը: Արարչագործությունը վկայում է իր Արարչի մասին: Նա, ով ժխտում է Արարչի գոյությունը, պետք է ժխտի նաև տիեզերքի մեծության գոյությունը: Փրկվածները կենդանի ապացույցն են այն բանի, որ Փրկիչ կա: Աստվածային բաները կարիք չունեն մարդկանց կողմից ապացուցվելու. դրանք իրականանում են և ապացուցում իրենց ճշմարտացիությունը: Սա վերաբերում է յուրաքանչյուր թեմային և Սուրբ Գրքի բոլոր ոլորտներին:

Հակաքրիստոսի վերաբերյալ այս բարդ թեման կրոնական ասպարեզում գոյություն ունեցող ամենադժվար թեմաներից մեկն է: Առաջինը՝ Հիսուս Բրիստոսի խորհրդավոր աստվածությունն է, երկրորդը՝ հակաքրիստոսի առեղծվածային անձնավորությունը: Մարդկանց մեծամասնության համար թե՛ մեկը, թե՛ մյուսը առեղծված են: Այս երկու դեպքերում մարդկային կարծիքները իրարից շատ են տարբերվում: Երկրի վրա չկա ոչ մի ուսումնական հաստատություն, ոչ մի պրոֆեսոր, որ կարողանա այս թեմայի վերաբերյալ հավաստի պարզաբանումներ տալ: Ավանդական աստվածաբանությունը կատարյալ մոլորության մեջ է: Այն միայն պարունակում է մեկնություններ, որոնք համապատասխանում են տարբեր եկեղեցիների կողմնորոշումներին:

Ինչպես արդեն մեջբերեցինք Դանիել մարգարեի գրքից՝ այս խորհրդավոր գիրքը պետք է փակված և կնքված լիներ մինչև վերջին ժամանակները: Հայտն.5:1 համարից իմանում ենք, որ Նոր Կտակարանում կնքված գիրք կա: Տրվեց այս հարցը. «Ո՞վ է արժանի այս գիրքը բացելու ու նրա կնիքները քանդելու» (հ. 5): Հովհաննեսը, որ դիտում էր իրադարձությունները, ստացավ այս պատասխանը. «Ահա հաղթեց առյուծը, որ Հուդայի ցեղից է՝ Դավթի արմատը, որպեսզի գիրքը բաց անի ու նրա յոթ կնիքները քանդի» (հ. 5):

Այս շարադրանքում չենք կարող խոսել Կնիքների բացման և դրա այնքան կարևոր նշանակության մասին, ոչ էլ մանրամասն շարադրել դրանց բովանդակությունը: Այստեղ կխոսենք վերոհիշյալ թեմայի և դրան պատկանող խորհրդապատկերների մասին, որոնց նորից ու նորից հանդիպում ենք: Սարգարեության մեջ, ինչպես նաև Տիրոջ առակներում գործ ունենք խորհրդապատկերների հետ, որոնցում թաքնված է իսկական իմաստը: Այստեղ խոսվում է գազանների, գլուխների, եղջյուրների, գազանի պատկերի, դրոշմի, համարի, նույնիսկ գազանի վրա նստած պռուցիկի մասին և այլն: Սուրբ Գրքի օգնությամբ մանրամասն կքննարկենք այդ խորհրդապատկերների նշանակությունը:

Հակաքրիստոսի համակարգը բազմակողմանի և մոտ երկու հազար տարի գոյություն ունեցող փրկության պատմության հետ զուգահեռ

է քայլուն: Սուրբ Գիրքը նրան ցույց է տալիս տարբեր կողմերից: Պողոսը նրան տարբեր տիտղոսներով է կոչում: Մարգարեական հեռատեսությամբ նա կարողացավ ճշգրիտ կերպով նկարագրել նրան: Առաքյալը մեզ հորդորում է այս խոսքերով. «Մեկը ձեզ ոչ մի կերպ թող չխաբի, որովհետև այն օրը չի գա, եթե նախ ապստամբությունը չզգա, ու չհայտնվի անօրենության մարդը՝ կորստյան որդին, այն հակառակորդը, որ գոռոզացած է բոլորի նկատմամբ, որն Աստված կամ Աստծո պաշտոնյա է անվանվում. մինչև որ նա տաճարում (իբրև Աստված) նստի և ինքն իրեն ցույց տա, որ Աստված է: Չե՞ք հիշում, որ երբ դեռ ձեզ մոտ էի, այս բաներն ասում էի ձեզ: Եվ հիմա գիտեք այն, որ արգելում է, որ նա իր ժամանակին հայտնվի: Որովհետև անօրենության խորհուրդն արդեն զորանում է, միայն թե չախտի կատարվի մինչև որ մեջտեղից վերացվի այժմ արգելողը: Եվ այդ ժամանակ կհայտնվի այն անօրենը, որին Տեր Հիսուսն իր բերանի հոգով կսպանի ու իր գալստյան հայտնությամբ կկործանի: Նրա գալը սատանայի ներգործությունից է՝ ամեն զորությամբ, սուտ նշաններով ու հրաշքներով և կորուսյալների մեջ անիրավության բոլոր խաբեբայություններով՝ փոխանակ նրա, որ ճշմարտության սերը չընդունեցին, որպեսզի փրկվեն» (2 Թես. 2:3-10):

Հետևյալ համեմատությունները մեզ կտան հակաքրիստոսի մի քանի նշանները և մեզ կօգնեն ավելի լավ զանազանելու նրան.

Քրիստոսը եկավ Հոր Անունով (Հովհ.5:43):
Նմանակողը գալիս է իր սեփական անունով (Հովհ.5:43բ):

Քրիստոսը մինչև մահ խոնարհվեց (Փիլիպ.2:8):
Կորստյան որդին գոռոզացած է բոլորի նկատմամբ (2 Թես. 2:4):

Քրիստոսը արհամարհվեց և լքվեց մարդկանցից (Ես.53:3):
Հակաքրիստոսը պաշտվում և պատիվ է ստանում մարդկանցից (Հայտն. 13:8):

Քրիստոսը Աստծո ճշմարիտ Մարգարեն է (2 Օրին.18:15-18, Գործք. 3:22,23):
Հակաքրիստոսը սուտ մարգարեն է (Հայտն.16:13, 20:10):

Քրիստոսը վկայում է ճշմարտության մասին (Հովհ.18:37):
Անօրենը ճշմարտությունը գետնին է զարկում (Դան.8:12):

Քրիստոսը եկավ Աստծո կամքը կատարելու (Եբր.10:7-10):
Հակաքրիստոսը կատարում է իր կամքը (Դան.11:36):

Քրիստոսը եկավ, որ փնտրի և գտնի կորածին (Ղուկ.19:10)

Հակաքրիստոսը ելնում է կործանելու սրբերի ժողովրդին (Դան.8:24):

Քրիստոսը հնազանդ էր Աստծո օրենքին (Մատթ.5:17):
Անօրենն առանց օրենքի է (2 Թես.2:8, Դան.2:25ա):

Քրիստոսը կոչվեց Աստծո Որդի (Դուկ.1:35):
Հակաքրիստոսը կոչվեց անօրենության մարդ (2 Թես.2:3):

Քրիստոսը աստվածապաշտության խորհուրդն է (1 Տիմ.3:16):
Հակաքրիստոսը անօրենության խորհուրդն է (2 Թես.2:7):

Այս համեմատությունները, որոնք ցանկության դեպքում կարելի է շարունակել, անհրաժեշտ են, որպեսզի կարողանանք պատկերացնել, թե ինչպիսին է այդ անձնավորությունը: Մեր շարադրանքում հասկանալի կդառնան այն հակադրությունները, որոնք մինչև հիմա անհասկանալի են եղել շատերի համար: Դանիել մարգարեի գրքում, առաքյալների թղթերում և Հայտնության գրքում կհանդիպենք տարբեր անվանումների, որոնք սակայն նկարագրում են նույն անձնավորությանը և նույն բազմակողմանի համակարգը:

ԾԱԳՈՒՄԸ

Այնպես, ինչպես Քրիստոսին որպես ճշմարիտ Աստծո կարելի է ճանաչել միայն երկնային հայտնությամբ, հակաքրիստոսին նույնպես հնարավոր է ճանաչել միայն երկնքից ստացած լուսավորմամբ: Ինչպես Քրիստոսը Աստծո հայտնությունն է մարդկային մարմնի մեջ, այնպես էլ հակաքրիստոսը իր ուղղակիորեն հայտնվելու ժամանակ կլինի սատանայի անձնական հայտնությունը մարդկային մարմնում: Անկասկած, սատանան աթեիստ չէ. նա հավատում է Աստծուն և դողում է (Հակ.2:19): Երկրի վրա նրա ներկայացուցիչը ամեն ինչում հետևում է նրա հետքերին: Արտաքինից գործ ունենք շատ բարեպաշտ մարդու հետ, որը նույնիսկ օգտագործում է սուրբգրային հատվածներ, ինչպես սատանան այդ արեց Հիսուսին փորձելու ժամանակ:

Թե՛ Քրիստոսը, թե՛ հակաքրիստոսը երկար նախապատմություն ունեն: Երկուսի ծագումն էլ երկնքից է: Եթե գնանք նրանց ծագման հետքերով, հեշտությամբ կարող ենք տեսնել, որ Քրիստոսը գալիս է Աստծուց, իսկ հակաքրիստոսը՝ սատանայից: Քրիստոսը ներկայացնում է Աստծո թագավորությունը՝ Լույսով և Կյանքով: Հակաքրիստոսը ներկայացնում է սատանայի թագավորությունը՝ խավարով և մահով: Երկուսն էլ գործում են երկրի վրա, երկուսն էլ միաժամանակ և՛ ծածկված են, և՛ բացահայտված:

Ինչպես արդեն նկատեցիք՝ Սուրբ Գրքում գտնում ենք երկուսի ճշգրիտ նկարագրությունը: Ժամանակների սկզբից ի վեր թե՛ Քրիստոսի, թե՛

հակաքրիստոսի մասին հաղորդվել և պատմվել է սովորներով ու խորհրդապատկերներով: Երկուսն էլ թագավորություն են ներկայացնում: Երկուսն էլ գահի հավակնորդներ են, միայն թե նրանցից մեկն Աստված է, իսկ մյուսը ուզում է, որ իրեն Աստծո տեղ երկրպագեն: Լույսն ու խավարը, օրն ու գիշերը, կյանքը և մահը սկզբից ի վեր վկայում են լիովին տարբեր երկու էակների և ոլորտների մասին: Մենք տեսնում ենք, որ այս երկու ճյուղերը սկսվեցին Կայենով և Աբելով, հետո շարունակվեցին Հիսուսով և Հուդայով և, վերջապես, հասան Քրիստոսին և հակաքրիստոսին:

Քրիստոսը նկարագրված է տարբեր անվանումներով, որոնք ամեն անգամ կապված են իր տարբեր առաջադրանքների հետ՝ Աստծո Որդի, մարդու Որդի, Դավթի Որդի, Աստծո Գառ, Միջնորդ, Բարեխոս, Թագավոր, Քահանայապետ, Մարգարե և այսպես շարունակ:

Ինչպես արդեն նշեցինք՝ հակաքրիստոսը կոչվում է տարբեր տիտղոսներով, որոնք ամեն անգամ կապված են իր էության հետ, ինչպես, օրինակ՝ «սուտ մարգարե», «անօրեն» (նա, որ առանց օրենքի է), «հակառակորդ» և այսպես շարունակ: Սուրբ Գիրքը լավ իմացողի համար դժվար չէ տեսնել, որ Աստծո բոլոր հատկությունները հարյուր տոկոսով համապատասխանում են Քրիստոսի հետ, իսկ սատանայի հատկությունները գտնվում են հակաքրիստոսի մեջ:

ANTI – ՀԱԿԱ

Այդ առեղծվածային անձնավորության հետքերը գտնելու համար լավ հասկանալու բանալին «anti» (գերմաներենում և մի շարք լեզուներում՝ «Antichrist». ծան. թարգմ.) բառն է: Ինչպես բոլորը գիտեն՝ «anti» նշանակում է «հակա»: Ուրեմն, հակաքրիստոսը Քրիստոսի հակառակորդն է: Բայց այս անձնավորության բերած մոլորությունը սրանում է՝ նա վկայակոչում է Քրիստոսին: Չնայած դրան՝ նրա բոլոր վարդապետությունները և գործերը հակառակ են Քրիստոսին և Նրա Խոսքին: Նա խոսում է Քրիստոսի մասին, բայց իր հետ է կապում իր հետևորդներին, որոնց (իր տեսանկյունից) նա կոչում է «հավատացյալներ»: Սրանք հավատում են իր խոսքին, ոչ թե Քրիստոսի:

Հակաքրիստոսին ճանաչելու առանձնահատուկ նշանն այն է, որ նա «ստախոս» է և նույնանում է իր վարդապետության հետ, որը բացառապես բաղկացած է ստերից, ի հակադրություն Քրիստոսի, Ով ճշմարտությունն է և Ուն վարդապետությունները կատարելապես ճշմարիտ են: Հակաքրիստոսը Քրիստոսի յուրաքանչյուր վարդապետություն փոխարինում է իր վարդապետություններով: Սուտը աղավաղված ճշմարտությունն է: Ինչպես սատանան Եդենի պարտեզում օգտագործեց Աստծո Խոսքը, այնպես էլ հակաքրիստոսն է նենգությանը և խորամանկությանը օգտագործում Աստծո Խոսքը՝ ամենակրոնական ձևով կրոնավոր մարդկանց խաբելու համար: Մինչդեռ մանրամասն քննելուց հետո տեսնում ենք, որ իր սովորեցրածից

բացարձակապես ոչինչ չի համապատասխանում սկզբնական խոսքին: Նա, ով խոսում և գործում է խոսքին հակառակ, Քրիստոսին է հակառակվում, այսինքն՝ նա «հակաքրիստոս» է, որովհետև Քրիստոսը ԽՈՍՔՆ է, ԼՈԳՈՍԸ:

Հակաքրիստոսի մասին լսում ենք արդեն սկզբնական քրիստոնեության մեջ: Հովհաննեսը բազմիցս նրան հիշատակում է իր թղթերում: Մեր ժամանակների համար նրա մասին գրված է. «Որդյակներ՛ր, վերջին ժամանակն է, և ինչպես լսեցիք, որ Նեռը (հակաքրիստոսը) գալիս է...»: Ուշագրավ է, որ Հովհաննեսը մի կողմից խոսում է նեռի՝ հակաքրիստոսի, գալու մասին եզակի թվով, և դա վերաբերում է վերջին օրերին, այսինքն՝ վերջին ժամանակներին, բայց միաժամանակ խոսում է բազմաթիվ նեռերի մասին, որոնք արդեն հայտնվել են. «... և այժմ շատ նեռեր են դուրս եկել...» (1 Հովհ.2:18): Այստեղ չի խոսվում այն մարդկանց մասին, ովքեր մերժում են Քրիստոսին, այլ նրանց մասին, ովքեր Նրան ներկայացնում և բացատրում են խոսքին հակառակ ձևով:

Սուտ եղբայրները, որոնց մասին գրել է Պողոսը, սուտ «քրիստոսները», որոնց մասին խոսել է Հիսուսը, սուտ օծյալներ են, որոնք հենց սկզբից հեռացել են մարգարեների և առաքյալների խոսքից և շարադրել ուրիշ վարդապետական մտքեր: Աստվածաշունչը առանձնապես հիշատակում է Նիկողայոս անունով մի ճարտախոսի: Նրա հետևորդները կոչվեցին «նիկողայոսյաններ»: Նա իր շուրջը հավաքեց հավատացյալներին և քարոզեց գործերով փրկությունը, միայն հավատքով փրկությունը քարոզելու փոխարեն: Տերը գովում է Իրեններին առաջին նամակում, որն ուղղված էր Եփեսոսի եկեղեցու հրեշտակին. «Բայց այս բանն ունես, որ նիկողայոսյանների գործերն ատում ես, որոնք ես էլ եմ ատում» (Հայտն.2:6): Եկեղեցիներին ուղղված երրորդ նամակում այս ոչ սուրբօրային ուղղությունը, որով ինքնակոչ հոգևորականությունը ղեկավարում էր աշխարհականներին, արդեն հաստատվել էր: Ահա թե ինչու գրված է այս նախազուշացումը «Այդպես դու էլ նիկողայոսյանների վարդապետությունը պահողներ ունես, որ ես ատում եմ» (Հայտն. 2:15): Ինչպես ցորենն ու մոլախոտը միասին աճում են մույն դաշտում, այնպես էլ քրիստոնեության ոլորտում միասին են գտնվում ճշմարիտ և սուտ հավատացյալները:

Դա սկսվեց այն ժամանակ, երբ հակաքրիստոսի հոգիների ազդեցության տակ քարոզեցին և հավատացին ճշմարտությունից զատված ուսմունքներին: Հետագայում հակաքրիստոսի համակարգում այդ ուսմունքները դոգմա դարձրին: Իսկ այդ ամենի թագադրումը կիրականանա հակաքրիստոսի մեջ: Պողոսը, որն ուներ մարգարեական հեռատեսություն, գրել է. «Իսկ եթե մեկն ուրիշ տեսակ բան սովորեցնի և մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի ողջամիտ խոսքերին ականջ չդնի՝ աստվածապաշտության համեմատ վարդապետությանը, նա գոռոզացած է՝ ոչինչ չիմանալով...» (1 Տիմ. 6:3,4)

Առաքյալը գիտեր, որ իր քարոզածը աստվածային ծագում ուներ, որովհետև նա այն ստացել էր Հիսուս Քրիստոսի անմիջական հայտնությամբ (Գաղատ.1:12): Նա չէր պաշտպանում ինքն իրեն, ոչ էլ իր

վարդապետությունը, այլ Հիսուս Քրիստոսի Ավետարանը, որն Աստծո փրկության սուրբ և սրբարար պատգամն է: 2 Տիմ.1:13, 14 համարներում նա պատվիրում է իր գործակիցներին հաստատուն կերպով կառչել ողջամիտ վարդապետությունից. «Ողջամիտ խոսքերի օրինակն ունեցի՞ր, որ ինձանից լսեցիր հավատով ու սիրով, որ Քրիստոս Հիսուսով է: Այն բարի ավանդը պահի՞ր Սուրբ Հոգով, որ մեր մեջ է բնակվում»):

Եկեղեցու պատմության ընթացքում շատ սուտ վարդապետներ և սուտ մարգարեներ են հայտնվել, ինչպես այդ մասին գրված է 2 Պետր.2:1 համարում. «Եվ այն ժողովրդի մեջ սուտ մարգարեներ էլ կային, ինչպես ձեր մեջ էլ սուտ ուսուցիչներ պիտի լինեն, որ կորստակյան հերձվածողություններ ներս կբերեն և ուրանալով այն Տիրոջը, որ իրենց գնեց, իրենց վրա վաղահաս կորուստ կբերեն»: «Սուտ վարդապետներ» բառը նույնպես հոգնակի թվով է գրված:

Հակաքրիստոսի հոգուց ներշնչված մի եկեղեցի աճեց ճշմարիտ Եկեղեցու կողքին: Իրենց վարդապետ կոչող մարդիկ՝ սուտ վարդապետները, կեղծ առաքյալները, չէին քարոզում Քրիստոսի ուսմունքը, այլ իրենց սեփական գիտությունը: Նրանք անհաստատ մարդկանց հեռացրին Աստծո խոսքից և տարան իրենց հետևից: Վերջապես հակաքրիստոսի համակարգի բոլոր բնորոշ նշանները համախմբվում են մեկ գլխի իշխանության տակ: Ահա թե ինչու Հայտնության գրքում նա կոչվում է «սուտ մարգարե»: Ինչպես Աստծո խոսքի ճշմարիտ մարգարեները, որոնց գալիս է Աստծո խոսքը, հռչակում են «ԱՅՄՊԵՍ Է ԱՍՈՒՄ ՏԵՐԸ», այնպես էլ սուտ մարգարեն հավակնում է լինել Աստծո ձայնը երկրի վրա: Մինչդեռ նրա վարդապետությունը ոչ մի ընդհանուր բան չունի ճշմարիտ խոսքի հետ: Նա կեղծ վարդապետության մարգարեն է, դրա համար էլ կոչվում է սուտ մարգարե:

Նա, ով քարոզում է այն, ինչ հակառակ է ճշմարիտ մարգարեների խոսքերին, սուտ մարգարե է: Սուտ վարդապետը նա է, ով սովորեցնում է այլ կերպ, քան սովորեցրել են Աստծո կողմից հաստատված վարդապետները սկզբնական քրիստոնեության մեջ (2 Կորնթ.11:4): Սուտ բաները ներկայացված են որպես ճիշտ, իսկ այն, ինչ ճշմարիտ է, համարում են սուտ: Մարդիկ չեն գիտակցում, որ դարերի ընթացքում ստեղծվել են բազմաթիվ մոլորեցուցիչ ուսմունքներ, որոնք ոչ մի ընդհանուր բան չունեն առաջին քրիստոնյաների վարդապետության և գործերի հետ:

Մինչդեռ ո՞վ է քննում Սուրբ Գիրքը՝ տեսնելու համար, թե արդյոք շարադրված ուսմունքները համապատասխանում են: Պողոսն ասում է. «Որովհետև ես գիտեմ, որ իմ հեռանալուց հետո ձեր մեջ հափշտակող գայլեր կգան, որոնք հոտին չեն խնայի: Եվ հենց ձեր միջից մարդիկ վեր կկենան, որոնք սխալ բաներ կխոսեն, որպեսզի աշակերտներին իրենց հետևից քաշեն» (Գործք 20: 29,30): Մենք տեսնում ենք, որ Աստծո օժված խոսքերը շրջանակել են լավ կազմակերպված ծիսակատարությամբ: Անգետ ամբոխները տպավորված են և կարծում են, որ Քրիստոսն է այդ հաստատել: Արտաքինից տեսնում են գառան աստվածապաշտություն, բայց չեն

նկատում կործանարար կեղծումը, որովհետև չեն ճանաչում Խոսքը: Հիսուսն ասաց. «Իմ ոչխարներն Իմ ձայնը լսում են...» (Հովհ. 10:27): Նրա ձայնը հավիտենապես Իր Խոսքն է:

Ինչպես արդեն նշեցինք՝ սուտ մարգարեին ճանաչում ենք նրանով, որ չի քարոզում ճշմարիտ մարգարեների Խոսքը, սուտ առաքյալին ճանաչում ենք նրանով, որ չի քարոզում առաքյալների աստվածաշնչային ուսմունքը (Հայտն. 2:2), հակաքրիստոսին ճանաչում ենք նրանով, որ սխալ ուսմունք է սովորեցնում Քրիստոսի մասին և բոլորովին չի ուզում անել, այն ինչ պատվիրել է Քրիստոսը: Արտաքինից իբր թե դավանում է Քրիստոսին, բայց խորապես ներքաշված է սնահավատության մեջ, նույնիսկ աղոթում է մեռածներին, որն էլ սպիրիտիզմ է: Մինչդեռ որքան լուրջ են այս խոսքերը. «Բայց եթե մենք էլ կամ երկնքից մի ուրիշ հրեշտակ նրանից տարբեր բան ավետարանի, քան մենք ձեզ ավետարանեցինք, նզովված լինի» (Գաղատ. 1:8):

Նա, ով հակաքրիստոսին տեսնում է որպես աշխարհի դիկտատորի՝ քաղաքական բռնակալի իմաստով, շատ կգարմանա: Պողոսը գրում է նրա մասին՝ ասելով, թե սատանան ինչ է անելու նրա միջոցով վերջնական փուլում. «...սուտ նշաններով ու հրաշքներով և կորուսյալների մեջ անիրավության բոլոր խաբեբայություններով...» (2 Թես. 9,10): Այս մարդը չունի ոչ մի աստվածաշնչային նշան կամ հրաշք, որոնք Աստծո գործությամբ կատարվել են Հիսուսի և առաքյալների ծառայության մեջ: Դրա փոխարեն նա խարդավանքի վարպետ է: Այն, ինչ ոչ ոք չէր կարող անել, նրան հաջողվում է անել կրոնական քաղաքականության միջոցով: Դրանք սուտ նշաններ են, որոնք հակառակ են ճշմարտությանը: Իր ամենակրոնական ստերով և խաբեություններով կարող է մոլորեցնել բոլոր նրանց, ովքեր հավատում են իր սուտ ավետարանին: Նա կարող է խոսել ինչպես պետական գործիչների, այնպես էլ եկեղեցու իշխանների հետ: Նա ունի աշխարհի լավագույն խորհրդատուների շտաբը, նա ամենից լավ տեղեկացված մարդն է, և բոլոր ճամբարներից իր մոտ են գալիս: Բոլոր քաղաքական հակադիր միտումներում նրան են դիմում որպես միջնորդի: Նա երկրի վրա գոյություն ունեցող ամենաբարձր հոգևոր իշխանությունն է և, ինչպես հավակնում է՝ ամենաբարձր դատական իշխանությունը:

Հակաքրիստոսը երբեք չի ունենա պատասխանված աղոթքներ, երբեք նրա միջոցով (ինչպես Քրիստոսի միջոցով եղավ) անդամալույծը չի կարող քայլել, կույրը չի կարող տեսնել կամ խուլը՝ լսել: Չնայած դրան՝ ողջ աշխարհը նրան կծափահարի և կպատվի. «... կորուսյալների մեջ անիրավության բոլոր խաբեբայություններով՝ փոխանակ նրա, որ ճշմարտության սերը չընդունեցին, որպեսզի փրկվեն, և դրա համար Աստված մոլորության ներգործություն կուղարկի նրանց, որ ստության հավատան, որ բոլորը դատապարտվեն, ովքեր ճշմարտությանը չհնազանդեցին, բայց անօրենությանը հավանեցին»: (2 Թես.10-12): Մտածենք այդ մասին. անունով հակաքրիստոսը «քրիստոս» է՝ օժյալ, բայց

Քրիստոսին հակառակ է: Նա խոսում է Աստծո թագավորության մասին, բայց կառուցում է սեփական թագավորությունը, որում նա իշխում է:

ՆՐԱ ԾԱԳՈՒՄԸ

Որպեսզի ավելի լավ հասկանանք հակաքրիստոսի մարտավարությունն ու բնությունը, պետք է քննենք այն, ինչ գրված է սատանայի մասին: Դա կարող է տարօրինակ թվալ, բայց մենք ցույց կտանք նրա և սատանայի միջև եղած զուգահեռները: Եզեկ.28:12-15 համարներում կարդում ենք հետևյալը. «Դուն որ կատարելութեան կնիքն ես, իմաստութեամբ լեցուած ու գեղեցկութեան մէջ կատարեալ ես, դուն Աստուծոյ դրախտին Եդեմի մէջ էիր, քու ծածկոցդ ամէնէն պատուական քարերէն էին՝ սարդիոն, տպագիոն ու ադամանդ, ոսկեքար, եղնզնաքար եւ յասպիս, շափիւղայ, կարկեհան եւ զմրուխտ ու ոսկի: Քու թմբուկներուդ ու սրինգներուդ գործը քու ստեղծման օրդ քեզի պատրաստուեցաւ, դուն տարածուած ու ծածկող քերովբէ մըն էիր ու ես քեզ դրի: Դուն Աստուծոյ սուրբ լերանը վրա էիր, դուն հրեղեն քարերուն մէջտեղերը կը շրջէիր, դուն ճամբաներուդ մէջ կատարեալ էիր, քու ստեղծուած օրէդ մինչեւ այն օրը, երբ քու վրադ անօրէնութիւն գտնուեցաւ» (Եզեկ.28:12-15):

Այստեղ խոսվում է Արուսյակի մասին, որին Աստված ստեղծել էր որպես հրեշտակապետ: Որպես Աստծո ստեղծած՝ նա կատարյալ էր, բայց մեզ նման նա էլ ազատ կամք ուներ: Դժբախտաբար նա այն օգտագործեց Աստծո դէմ դուրս գալու և ինքն իրեն բարձրացնելու համար: Նույն բանն ասվում է նրա ներկայացուցչի մասին, որն իրեն բարձրացնում է ամեն բանից ավելի: Քանի որ սատանան ամենագետ չէ, նա չէր կարող նախօրոք տեսնել իր արածի հետևանքը: Նույնը վերաբերում է հակաքրիստոսին, որը ստանձնելու է իրեն տրված առաջադրանքը: Նրա վերջը ծածկված է իրենից. նա շատ բան գիտի, բայց ոչ ամեն ինչ:

Ինչպես մեզ ասվել է, սատանան գտնվում էր Եդեմի պարտեզում: Այնտեղ էր, որ իր անկումից հետո մտավ օձի մեջ, որի միջոցով առաջին մարդկանց առաջնորդեց անհնազանդության և դրանով իսկ՝ Աստծո խոսքը խախտելուն: Հարցնելով «Աստված իրո՞ք ասաց», նա կասկած դրեց Աստծո խոսքի հանդեպ: Նույնն է անում երկրի վրա նրա ներկայացուցիչը: Այսպիսով՝ հենց սկզբից ողջ մարդկությունը ընկավ չարի ազդեցության տակ, որը միշտ կասկածի տակ է դնում Աստծո խոսքը: Դա սկսվեց անհավատությունից, հետո շարունակվեց անհնազանդությամբ և վերջում եկավ մեղքը: Այսպես կատարվեց մեղքի մեջ անկումը, որի մեջ եղել ենք մենք բոլորս: Բոլորը թերացել են և մեղք գործել, որովհետև բոլորս կվարվեինք և կարձագանքեինք ճիշտ Ադամի և Եվայի պես:

Ոչ միայն սատանան ընկավ, երբ ուզում էր բարձրանալ, այլև ապականությունն բերեց ողջ մարդկության վրա: Մինչդեռ անմիջապես անկումից հետո Տերը հայտարարեց, որ մի Փրկիչ կգա, երբ խոսեց կնոջ

Սերնդի մասին, որը կջախջախեր առաջին օձի գլուխը (Ծննդ.3:15): Այդ պատճառով է, որ Հիսուսը Մարիամին «կին» էր կոչում, ոչ թե «մայր»: Հիսուսը Խոսքի Սերմն էր, որի մեջ խոստացված Խոսքը իրականություն էր դարձել: Մի կողմից աստվածային Սերմը Աստծո Խոսքն է (Ղուկ.8:11). մյուս կողմից բարի սերմերը Աստծո Թագավորության որդիներն ու դուստրերն են (Մատթ. 13:38): Նրանք սերում են աստվածային սերմից և, այդպիսով, կազմում են աստվածային սերունդը (1 Պետր.2:9, Գործք17:29):

Եսայի մարգարեն այսպես է նկարագրում սատանայի անկումը. «Ով առտուն ծագող Արուսեակ, ի՜նչպես երկնքէն ինկար ու մինչեւ գետինը կործանեցար, դուն որ ազգերը նկուն կ'ընէիր: Դուն սրտիդ մէջ ըսած էիր.'Երկինք պիտի ելլեն ու իմ աթոռս Աստուծոյ աստղերէն վեր պիտի բարձրացնեն եւ ժողովի լեռը, հիւսիսի քովերը պիտի բնակիմ. ամպերու բարձրութիւններուն վրայ պիտի ելլեն, Բարձրելոյն պիտի նմանիմ'»: (Ես. 14:12-14):

Մինչև հիմա նրա ծրագրերը չեն փոխվել: Արդեն Եդեմի պարտեզից նա փորձեց իր իշխանությունը գործադրել մարդկանց վրա՝ իր ծրագրերը իրականացնելու համար: Այն ժամանակ Տյուրոսի իշխանն էր բռնված սատանայով, և այստեղ տեսնում ենք երկրի վրա մարդկային և սատանայական իշխանության հավակնության մի օրինակ: Նրան է Աստված դիմում Իր մարգարեի միջոցով. «Որովհետեւ քու սիրտդ հպարտացաւ ու ըսիր թէ «Ես աստուած մըն եմ, ես ծովուն մէջտեղը Աստուծոյ աթոռը կը նստիմ». սակայն դուն մարդ ես ու ոչ թէ աստուած, թէւ քու սիրտդ Աստուծոյ սրտին տեղ դրիր» (Եզեկ.28:2): Շատ տարօրինակ է, երբ մարդ մտածում է, որ ինքը Աստծո նման կարող է լինել: Մինչդեռ դա մարդը չէ, այլ սատանան է նրա մեջ, որը 2 Կորնթ.4:4 համարում կոչվում է այս աշխարհի աստվածը և իշխանը: Սատանան նույնիսկ առաջարկեց մեր Տիրոջը ծնկի գալ և իրեն երկրպագել: Դրա համար նա Նրան առաջարկում էր աշխարհի թագավորությունները (Մատթ. 4:8-10): Երկրի վրա նրա ներկայացուցիչը կրում է նույն նշանները. հարստությունն ու պատիվը չեն պակասում նրան: Նա իրեն Աստծո տեղ է դնում և նմանակում է Քրիստոսին: Բայց նա կրում է միայն սատանայի հատկությունները, ով ուզում էր Աստծո նման լինել: Նա վերցնում է իրեն առաջարկված գանձերը:

Այնուհետև գրված է. «Քու իմաստութիւնովդ ու հանճարովդ քեզի հարստութիւն ստացար եւ գանձերուդ մէջ ոսկի ու արծաթ հաւաքեցիր: Իմաստութեամբ ու վաճառականութեամբ հարստութիւնդ շատցուցիր եւ քու հարստութեանդ պատճառով սիրտդ հպարտացաւ» (հհ.4,5): Այս երկրային բացահայտ նշանը նույնպես սատանայի նշան է, հետևաբար վերաբերում է իր բոլոր ներկայացուցիչներին և իր իշխանության տակ եղողներին: Մինչև հիմա ոչինչ չի փոխվել: Ո՞վ չգիտի, թե որ գանձարաններում են բոլոր գանձերը հավաքված: Ո՞վ երբեք չի լսել անհաշիվ հարստության, ոսկու, արծաթի, թանկագին քարերի մասին:

«Քու առուտուրիդ շատութեանը մէջ, բռնութեամբ լեցուեցար ու մեղք գործեցիր: Ես ալ քեզ Աստուծոյ լեռնէն... վար նետեցի...» (Եզեկ.28:16):

Երբ վանի՞ց է սատանան առևտուր անում: Այս նկարագրության մեջ փոխ առ փոխ խոսվում է սատանայի և երկրային ղեկավարի մասին, որի մեջ նա մարմնավորվել է: Սատանան հոգևոր էակ է և կարիք ունի ֆիզիկական մարմնի, որի մեջ մտնելով՝ գործադրում է իր իշխանությունը:

Մենք պետք է լավ մտապահենք սատանայի ընդհանուր նկարագրությունը և նրա տարբեր հատկանիշները, որովհետև դրանց նորից կհանդիպենք, երբ խոսք լինի երկրի վրա նրա ներկայացուցչի մասին: Բացի այդ կարևոր է հիշել, որ նա լույսի հրեշտակի կերպարանք է առնում. նույն կերպ հայտնվում են նրա ներկայացուցիչները, նաև վերջինը, որի մեջ նա պետք է մարմնավորվի: Պողոս առաքյալը կարողացավ տեսնել այդ և գրեց. «Որովհետև այդպիսիները սուտ առաքյալներ, նենգավոր մշակներ, Քրիստոսի առաքյալների տեսք ընդունողներ են: Եվ զարմանալի էլ չէ, որովհետև սատանան ինքն էլ լույսի հրեշտակի կերպարանքն է վերցնում իր վրա: Ուրեմն մեծ բան չէ, որ նրա ծառայողներն էլ արդարության ծառայողների կերպարանքն առնեն, որոնց վերջն էլ իրենց գործերի պես կլինի» (2 Կորնթ.11:13-15):

ԽՈՐՀՐԴԻ ԲԱՑԱՐԱՅՏՈՒՄԸ

Ինչպես արդեն նշեցինք՝ Դանիել մարգարեն խորհրդանշական ձևով տեսավ վերջին ժամանակների հիմնական իրադարձությունները: Նա այդ մասին այսպես վկայեց թագավորին. «Բայց երկնքի մեջ գաղտնիքները յայտնող Աստուած մը կայ, որ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կը յայտնէ ինչ որ վերջին օրերը պիտի ըլլայ» (Դան. 2:28): Ինչպես այն ժամանակ, այնպես էլ հիմա Աստծո ժողովուրդը ամենից լավ է տեղեկացված: Այն, ինչ Տերն ասաց Մատթ.23:34 համարում, ուժի մեջ է նաև հիմա. «Դրա համար ահա ես ձեզ մոտ մարգարեներ, իմաստուններ ու դպիրներ կուղարկեմ ...» Մինչ քաղաքական գործիչները ապագայի համար հույսը դնում են ենթադրությունների վրա, հավատացյալները ճանաչում են ժամանակների մշանները Աստծո խոսքի լույսի տակ: Նրանք հասկանում են, որ մենք ապրում ենք մարգարեական ժամանակաշրջանում: Նրանք կարող են ճշգրիտ կերպով դասավորել այն, ինչ մարգարեներն ու առաքյալները տեսել են տեսիլքով և գրել Սուրբ Հոգու ներշնչմամբ: Աստծո խոսքը միշտ գալիս է մարգարեների մոտ, այլ ոչ թե աստվածաբանների:

Մինչդեռ ամեն ճշմարիտ մարգարե և առաքյալ Դանիելի նման կրնդունի. «Այս գաղտնիքը՝ ոչ թե ամեն ապրողներէն աւելի իմաստութիւն ունենալուս համար ինձի տրուեցաւ...» (Դան.2:30): Իր աղոթքում Դանիելը փառաբանում է Տիրոջը և ասում. «Անիկա իմաստուններուն իմաստութիւն կու տայ ու հանճարեղներուն՝ գիտութիւն: Խորունկ ու ծածկուած բաները Ինք կը յայտնէ, մութի մէջ եղածը գիտէ ու լոյսը Անոր քով կը բնակի» (հհ. 21,22):

Նախ, Դանիել մարգարեն տեսավ այն արձանը, որը նախկինում տեսել էր Նաբուգոդոնոսոր թագավորը երազում: Նա այն այսպես է նկարագրում. «Այս մեծ ու խիստ պայծառ արձանը քու դիմացդ կայներ էր: Անոր երեւոյթը ահաւոր էր: Այս արձանին գլուխը՝ զուտ ոսկիէ, անոր կուրծքն ու թեւերը՝ արծաթէ, մեջքն ու ազդրերը՝ պղնձէ, սրունքները՝ երկաթէ ու ոտքերուն մէկ մասը կաւ էր» (Դան. 2:31-33): Այդ արձանը մարդկային կերպարանք էր ներկայացնում, որովհետև թվարկվում են գլուխը, կուրծքը, թևերը, մեջքը ազդրերը, սրունքները և ոտքերը: Միևնույն ժամանակ այն ներկայացնում է չորս համաշխարհային թագավորությունները, որոնք հաջորդեցին իրար:

37-45 համարներում նա մեկնաբանում է աշխարհի չորս մեծ թագավորությունները, որոնք կարելի է պատմականորեն դասավորել այսպես. բաբելոնյան թագավորությունը, որի խորհրդանիշն է ոսկյա գլուխը, համաշխարհային իշխանություն ունեցավ Քրիստոսից առաջ 606-538 թվականներին, մարերի և պարսիկների թագավորությունը, որի խորհրդանիշը արծաթե կուրծքն ու թևերն են, թագավորեց Քրիստոսից առաջ 538-330 թվականներին, հունաց թագավորությունը՝ Ալեքսանդր Մեծի օրոք, որի խորհրդանիշը պղնձե մեջքն ու ազդրերն են, իր հզորությամբ հայտնվեց Քրիստոսից առաջ 330 թվականից մինչև 30 թվականը. այդ ժամանակից ի վեր հռոմեական կայսրությունը իշխանություն ստացավ և կմնա մինչև վերջ:

Յոթերորդ գլխում նույն մարգարեն տեսավ, թե ինչպես երկնքի չորս հովերը հարձակվեցին ժողովուրդների մեծ ծովի վրա, որից դուրս եկան չորս մեծ գազաններ: Առաջինը նման էր առյուծի, երկրորդը՝ արջի, երրորդը՝ ընձի: Չորրորդ գազանը մանրամասն նկարագրված չէ, դրա մասին գրված է այսպես. «Անկէ ետքը գիշերուան տեսիլքներու մէջ տեսայ չորրորդ գազան մը: Անիկա ահեղ, սոսկալի ու խիստ զօրաւոր էր: Անիկա մեծ երկաթէ ակռաներ ուներ: Կ'ուտէր ու կը փշրէր ու մնացածը ոտքերով կը կոխկռտէր: Իրմէ առաջ եկող գազաններէն տարբեր էր: Տասը եղջիր ուներ» (Դան.7:7):

Այս չորս գազանները, որոնք դուրս եկան այս աշխարհի ժողովուրդների զանգվածից, ներկայացնում են չորս թագավորությունները և դրանց իրական տիրակալին: Մենք մանրամասն չենք քննարկի առաջին երեք թագավորությունները, այլ պետք է չորրորդ գազանի վերաբերյալ պարզաբանում ստանանք, որը մեզ համար շատ կարևոր է (հ.19): Դանիելը ստացավ հետևյալ տեղեկությունները. «Չորրորդ գազանը երկրի վրայ չորրորդ թագաւորութիւնը պիտի ըլլայ, որ բոլոր թագաւորութիւններէն տարբեր պիտի ըլլայ ու բոլոր երկիրը պիտի ուտէ ու զանիկա պիտի կոխկռտէ ու փշրէ» (հ.23): Չորրորդ գազանը, որ համաշխարհային իշխանություն ունեցող հռոմեական կայսրությունն է, ըստ աստվածաշնչային մարգարեության, կուլ է տալիս ողջ երկիրը և տրորում ոտքերի տակ: Սա է «ԱՅՍՊԵՍ Է ԱՍՈՒՄ ՏԵՐԸ» Իր Խոսքում:

Հովհաննեսը տեսավ նույն գազանին՝ 10 եղջյուրներով, որ նույնպես դուրս էր գալիս ժողովուրդների ծովից: Նա ուներ յոթ գլուխ, իսկ գլուխների

վրա՝ հայիոյութան անուններ: Նրա եղջուրների վրա տասը թագ կար (Հայտն.13:1): Նորից դա համապատասխանում է այն բանին, ինչ Դանիելն ասաց յոթերորդ գլխի 24-րդ համարում. «Այն տասը եղջուրները տասը թագաւորներ են, որ այն թագաւորութենէն պիտի ելլեն»: Առաջին երեք գագանները, որ Դանիելը տեսավ, և որոնք ներկայացնում են համաշխարհային իշխանութիւնները, կան նաև Հայտն.13:2 համարում և ներկայացված են չորրորդ գագանի մեջ, որի մեջ նրանք համախմբված են. «Այն գագանը, որին տեսա, ընծի նման էր, նրա ոտքերը՝ արջի ոտքերի նման, իսկ նրա բերանը՝ առյուծի բերանի նման»:

Քիչ հետո ասվում է, որ սատանան ինքը երկրի վրա եղող վերջին թագավորութան տրամադրութան տակ դրեց իր գահն ու իշխանութիւնը. «Վիշապը նրան տվեց իր զորութիւնը, իր գահն ու մեծ իշխանութիւն: Նրա գլուխներից մեկը տեսա մահացու խոցված, բայց այդ մահացու վերքը լավացավ...» (Հայտն.13:2,3): Իսկ թե ով է այդ վիշապը, որ այդ համաշխարհային իշխանութիւնը տվեց իր զորութիւնն ու գահը, գտնում ենք Հայտն. 12:9 համարում. «Եվ ցած գցվեց մեծ վիշապը, այն առաջին օձը, որ բանասարկու ու սատանա է կոչվում»:

ԱՍԲԱՐՏԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Դանիել մարգարեն նախօրոք տեսավ նաև հակաքրիստոսի միջոցով սատանայի իշխանութան գործադրման գագաթնակետը: Հակաքրիստոսը դուրս եկավ 10 եղջուր ունեցող գագանից, որը Դանիելին ցույց էր տրվել յոթերորդ գլխում, և նա պատմում է հետևյալը. «Երբ եղջուրները կը դիտէի, ահա անոնց մէջ ուրիշ պատիկ եղջուր մը ելլաւ, որուն առջեւէն միւս եղջուրներէն երեքը խլուեցան եւ ահա այն եղջուրին վրայ մարդու աչքերու պէս աչքեր ու մեծ բաներ խօսող բերան կար» (հ.8): Վերջին թագավորութիւնից մի անձնավորութիւն դուրս կգա, մի մարդ, ում խոսքը կընդունվի բոլոր կրոնական և քաղաքական առաջնորդների կողմից:

Դրա վերաբերյալ Հայտն.13:8 համարում ասվում է. «Նրան մեծ-մեծ բաներ ու հայիոյանք անող բերան տվեց, և քառասուններկու ամիս իր կամեցածն անելու իշխանութիւն տվեց նրան»: Դա երեք ու կես տարի տևող մեծ նեղութիւնն է, որ հանկարծակի է գալու Իսրայելի ժողովրդի վրա:

9-րդ գլխի 27-րդ համարում Դանիելն ասում է, որ այդ տիրակալը մեկ յոթնյակով ուխտ կանի Իսրայելի ժողովրդի հետ: Դա նշանակում է, որ Իսրայելի ճանաչումը կլինի դիվանագիտական հարաբերութիւնների հաստատմամբ: Ինչպես շաբաթը յոթ օր ունի, յոթնյակն էլ բաղկացած է յոթ տարուց: Բայց Դանիելն ասում է, որ յոթնյակի մեջտեղում «... զոհն ու պատարագը պիտի դադրեցնէ: Ու աներողը պղծութեան տաճարին վրայ պիտի ըլլայ», մինչեւ որ աներվածին վրայ նախասահմանեալ կորուստը թափուի»: Դա կկատարվի վերջում՝ Աստծո հազարամյա թագավորութան սկսվելուց առաջ:

Թե ինչքան կբարձրանա այդ եղջյուրը, և ով է թաքնված այդ իշխանության ետևում, պարզ երևում է Դան.8:10 համարից. «Ու մինչև երկնքի զօրքը մեծցաւ ու քանի մը զօրք ու աստղեր գետինը ձգեց ու զանոնք կոխկռտեց»: Նման իրադարձության հանդիպում ենք Հայտն.12-րդ գլխում, երբ սատանան՝ վիշապի կերպարանքով երկրի վրա է զգու՛մ երկնքի աստղերը: Դրանով հասկանում ենք, որ այստեղ նորից խոսքը Աստծո հակառակորդի մասին է, որն ուզում էր Աստծո նման լինել և վայր ընկավ երկրի վրա:

Հակաքրիստոսը՝ սատանայի «գերմարդը», ըստ 2 Թես.2:4 համարի գոռոզացած է բոլորի նկատմամբ. «...որն Աստված կամ Աստծո պաշտոնյա է անվանվում. մինչև որ նա տաճարում (իբրև Աստված) նստի և ինքն իրեն ցույց տա, որ Աստված է»: Սուրբ Գրքում Քրիստոսին հավատացողները նկարագրված են որպես Աստծո տաճար: Բայց ինչպես Իսրայելի ժամանակ տաճարը դարձել էր ավազակների ոռջ, այնպես էլ քրիստոնեությունը հեռացել է Աստծո ներկայությունից: Քրիստոնեության կենտրոնում, որը պետք է ճշմարտապես լիներ Աստծո բնակության վայրը և որը ընկել է ուրացության մեջ, նստել է հակաքրիստոսը: Նա պաշտամունք է ստանում Աստծո նման, նույնիսկ ինքն իրեն համարում է անսխալական և իրեն կոչում է մի անունով, որ միայն Աստծուն է պատկանում՝ մեր սուրբ Հայր, որ երկնքում է (Մատթ.23:9):

Դանիել 7:25 համարում ասվում է. «Բարձրեալին դէմ խօսքեր պիտի ըսէ ու Բարձրեալին սուրբերը պիտի սպառէ եւ պիտի մտածէ ժամանակներ ու օրէնքներ փոխել: Անոնք մինչեւ ժամանակ մը, ժամանակներ ու կես ժամանակ անոր ձեռքը տրուին»: Սուրբգրային այս հատվածից պարզ երևում է, որ ուղիղ երեք ու կես տարի տևող նեղությունը վերաբերում է միայն հրեաներին: Խոսվում է «ժամանակների» և «օրենքների» փոփոխության մասին: Դա չի վերաբերում նորկտակարանյան եկեղեցուն: Խոսքը հրեաների մասին է, ահա թե ինչու հրեշտակն ասաց Դանիելին. «Հիմա քեզի եկայ, որպես զի իմացնեն թէ վերջին օրերը քու ժողովրդիդ ինչ պիտի պատահի...»:

Դան. 11:32 համարում ասվում է, թե հակաքրիստոսին ինչպես է հաջողվում իր կողմը գրավել մարդկանց. «Ու ուխտին դէմ ամբարշտութիւն ընողները շողոքորթութիւններով գլխէ պիտի հանէ»: Հակաքրիստոսը քաղաքական դիկտատոր չէ, որն առաջացնում է ժողովրդի գայլույթը, այլ աշխարհի բոլոր կրոնական և քաղաքական ոլորտներում ճանաչված հեղինակություն, արժեք: «Անոր իշխանութիւնը պիտի զօրանայ, բայց ո՛չ թէ իր զօրութիւնովը (հիշենք, որ վիշապը նրան տվեց իր իշխանությունն ու գահը) ու անիկա ահաւոր ակերներ պիտի գործէ ու իր կատարածներուն մէջ պիտի յաջողի, պիտի կործանէ զօրաւոր մարդիկն ու սուրբերու ժողովուրդը: Իր խորամանկութեամբ պիտի յաջողի իր նենգաւոր ճամբաներուն մէջ ու իր սրտին մէջ պիտի հպարտանայ ու խաղաղութեան մէջ շատերը պիտի կորսնցնէ» (Դան.8:24,25) Միացյալ Նահանգների նախագահը և ԽՍՀՄ առաջին քարտուղարը սահմանափակ իշխանություն ունեն: Բայց այդ

մարդը համաշխարհային իշխանություն ունի. ազդեցություն ունի ինչպես կրոնական ասպարեզում, այնպես էլ համաշխարհային քաղաքականության մեջ:

Իր ահաբեկչական վարչակարգի ժամանակ հակաքրիստոսը կհայտնվի գազանի բնույթով և նույնիսկ հայիոյանք կխոսի Աստծո դեմ, ինչպես գրված է Չայտն.13:6 համարում. «Եվ նա իր բերանն Աստծո դեմ հայիոյանքով բացեց, որպեսզի հայիոյի Նրա անվանը, Նրա խորանին ու երկնքում բնակվողներին»: Այն ժամանակ փրկագնվածների խումբը արդեն բնակվելիս կլինի երկնքում:

Տերը խոստացել է Իրեններին Չովի.14:2,3 համարներում. «Իմ Չոր տանը շատ բնակարաններ կան, իսկ եթե ոչ ես ձեզ կասեի՝ "Գնում եմ ձեզ համար տեղ պատրաստելու": Եվ երբ գնամ ու ձեզ համար տեղ պատրաստեմ, նորից կգամ ու ձեզ Ինձ մոտ կվերցնեմ, որպեսզի ուր որ ես եմ, դուք էլ լինեք»: Բոլոր նրանք, ովքեր սպասում են Քրիստոսին, կհափշտակվեն մինչև Աստծո բարկության ահեղ օրը (1 Թես.5:9), և դա կլինի այնպես, ինչպես նկարագրել է Պողոս առաքյալը 1Թես.4:13,17 համարներում:

Մինչ երկրի վրա տեղի է ունենում մեծ նեղությունը, փրկագնվածները գտնվում են փառքի մեջ: Չովիանցեսը տեսավ հաղթողների խմբին ապակեղեն ծովի վրա. «Եվ տեսա՝ իբրև ապակեղեն ծով, կրակի հետ խառնված, նաև նրանց, ովքեր հաղթեցին գազանին ու նրա արծանին, նրա դրոշմին ու նրա անվան թվին, որ կանգնած էին ապակեղեն ծովի վրա և Աստծո քնարներն ունեին» (Չայտն.15:2): Չաղթողների խումբը բաղկացած կլինի նրանցից, ովքեր հաղթել են գազանի պատկերին և նրա անվան թվին: Այդ մասին դեռ կխոսենք:

ՀԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆԵՐ

Դանիել մարգարեն ուրիշ տեսանելի և լսելի նշաններ է տալիս այդ մարդու վերաբերյալ, որն իրեն նաև թագավոր է կարծում: Վերջ ի վերջո, նրա թագավորական պալատը գերազանցում է բոլոր պալատներին: Դանիել մարգարեի 11-րդ գլխի 36-րդ համարում ասվում է հետևյալը. «Այն թագաւորը իր ուզածը պիտի ընէ ու զինքը բոլոր աստուածներէն վեր պիտի բարձրացնէ ու պիտի մեծօցնէ եւ աստուածներուն Աստուծոյն դէմ սոսկալի բաներ պիտի խօսի ու յաջողութիւն պիտի գտնէ...»: Անվերջ հանդիպում ենք այդ մարդու ամբարտապանությանը: 37-րդ համարում նաև ասվում է. «Ան իր հայրերուն աստուածներուն մասին պիտի չմտածէ, ո՛չ ալ կիներու ցանկութիւններու մասին ու ռեւէ աստուած պիտի անտեսէ, քանզի ինքնզինք ամենէն մեծ պիտի սեպէ»: Աստված այնքան հստակորեն է նկարագրել նրա անհատականության նշանները, որ նույնիսկ մի հասարակ մարդ կարող է դրանք հասկանալ: Տերն է հաստատել ամուսնությունը, բայց այդ մարդը մերժում է այդ և հակառակվում

աստվածային կարգ ու կանոնին: «Չի մտածի կանանց ցանկությունների մասին»՝ գրում է Դանիել մարգարեն Սուրբ Հոգու ներշնչմամբ:

Մարգարեական հայացքով Պողոս առաքյալն այդ մասին գրում է իր գործակից Տիմոթեոսին ուղղված նամակում: Նա գրում է դևերի և մոլորեցուցիչ ոգիների ուսմունքի մասին և անմիջապես անցնում է գործի «միջուկին» այս խոսքերով. «Որոնք անուսնանալը կարգելեն, կիրաժարվեն ուտելիքներից...» (1Տիմ. 4:3): Եվս մեկ անգամ շեշտում ենք, որ Տերն է ասել. «Լավ չէ, որ մարդ մենակ լինի» (Ծննդ.2:18): Կուսակրոնության վարդապետությունը աստվածապաշտության կերպարանքն ունի, բայց Աստծո անսխալական խոսքում քողագերծվում է որպես կեղծ, դիվական վարդապետություն: Մտածենք այդ մասին. հակա-խոսք՝ հակա-Քրիստոս:

Պողոսը գրել է Կորնթոսի եկեղեցուն. «Մի՞թե մեզ հետ քույր, կին ման ածելու իշխանություն չունենք, ինչպես ուրիշ առաքյալները, Տիրոջ եղբայրներն ու Կեփասը» (1Կորնթ.9:5): Այստեղ մեզ ասվում է, որ Հիսուսի եղբայրներն էլ կին ունեին: Չորս Ավետարաններում բազմիցս հիշատակվում են Հիսուսի եղբայրները, իսկ Մատթ.13:55 համարում նույնիսկ գրված են նրանց անունները: Դա հստակորեն ժխտում է այն հին առասպելը, ըստ որի Մարիամն ուրիշ երեխաներ չի ունեցել: Այդ առասպելը հնարել են Մարիամին տրված պաշտամունքի պատճառով: Ըստ Գործք 1:14 համարի՝ վերնատանը հավաքված 120 հոգու մեջ էր նաև Մարիամը՝ Հիսուսի մայրը և Հիսուսի եղբայրները:

Այնուհետև խոսվում է այդ համակարգի ղեկավարի մասին. «Ան բերդերուն աստուածը իր եղած տեղը պիտի պատուէ ու իր հայրերուն չճանչցած աստուածը ոսկիով, արծաթով, պատուական քարերով ու ցանկալի բաներով պիտի պատուէ» (Դան.11:38): «Բերդերի աստծուն պիտի պաշտի» արտահայտությունը մեզ պատմում է այդ կրոնական իշխանության ետևում եղած ռազմական գործողությունների մասին: Պատմությունը վկայում է խաչակրաց արշավանքների, կրոնական պատերազմների, ավերածությունների մասին, որոնք կատարվել են Աստծո անունով, խաչի խորհրդանշի տակ: Համատեքստը ավելի հստակ դարձնելու համար անընդհատ հիշատակվում են ոսկին, արծաթը, թանկագին քարերը: Այն աստվածը, ում նա պաշտում է, այն աստվածը չէ, որին պաշտել են իր նախնիները: Աբրահամի, Իսահակի և Հակոբի Աստվածը բոլորովին ուրիշ Աստված է:

ԳԱԶԱՆԻ ՎՐԱ ՆՍՏԱԾ ՊՈՌՆԻԿԸ

Այժմ հանդիպում ենք բոլորովին նոր խորհրդապատկերի, որը նույնպես պատկանում է երկրային-քաղաքական և կրոնական-հոգևոր իշխանություններից բաղկացած հակաքրիստոնեական համաստեղությանը: Աստված իրավացիորեն է ընտրել այդպիսի խորհրդապատկերներ: Ավելի հստակ և հասկանալի հնարավոր չէր ներկայացնել: Հայտն.17-րդ գլխում

վերջին թագավորությունը մեզ ներկայանում է իր վերջնական փուլում: Դրանում գլխավոր դերը խաղում է մեծ պոռնիկը, որը նստած է զազանի վրա, այսինքն՝ իշխանություն ունի աշխարհի զորությունների վրա և նրանց օգտագործում է իր նպատակին հասնելու համար: Հովհաննեսը լսեց մի ձայն, որն ասում էր. «Եվ քեզ ցույց տամ այն մեծ պոռնիկի դատաստանը, որ այն շատ ջրերի վրա է նստում: Նրա հետ խառնակվեցին երկրի թագավորները, և երկրի բնակիչները նրա պոռնկության գինով արբեցին» (Հայտն.17:1,2): Ուշադրություն դարձնենք, որ այդ դատաստանը Աստծո տեսանկյունից է: Մարդկանց տեսանկյունը բոլորովին տարբեր է: Երկրի հզորները մրցակցում են իրար հետ՝ նրա բարեհաճությանն արժանանալու համար, իսկ երկրի բնակիչները կորցրել են ողջամիտ կերպով դատելու ունակությունը: Այնուհետև Հովհաննեսն ասում է հետևյալը. «Եվ ինձ հոգով տարավ մի անապատ, ու տեսա մի կնոջ՝ նստած կարմիր զազանի վրա, հայիոյության անուններով լի, որ յոթ գլուխ ուներ և տասը եղջյուր» (Հայտն. 17:3):

Այս խոսքի իմաստն ավելի լավ հասկանալու համար պետք է ուշադրություն դարձնենք «կին» բառին և տեսնենք, թե ինչու է Սուրբ Գիրքը խոսում «պոռնիկի» մասին: Հին Կտակարանում Աստված բազմիցս անվանում է Իսրայելին Իր կինը, Իր Եկեղեցին, ում մեջ Նա դնում է Իր խոսքի Սերմը: Ավելի ուշ Նա նրան հանդիմանում է անհավատարմության համար և նախատում է հոգևոր շնության համար՝ կուռքերի պաշտամունքի հետ կապված: Նա հեռացել էր խոսքից, դրանով իսկ՝ Աստծուց. նա ընդունել էր օտար սերմ և սկսել էր գործել հոգևոր շնություն: «Վիճեցեք ձեր մօրը հետ, վիճեցեք, քանզի անկա իմ կինս չէ ու ես անոր այրը չեմ: Անկա իր երեսեն իր պոռնկութիւնները ու իր ծիծերուն մեջէն իր շնութիւնները թող վերցնէ... անոր որդիներուն ողորմութիւն պիտի չընեն, քանզի անոնք պոռնկութեան որդիներ են: Անոնց մայրը պոռնկութիւն ըրաւ, զանոնք յղացողը խայտառակութիւն գործեց» (Ովսէ 2:2,4,5):

Տերն ասաց երեսնիս մարգարեին. «Ապստամբ Իսրայելի ըրածը տեսա՞ր. Անկա ամէն բարձր լերայ վրայ ու ամէն կանանչ ծառի տակ գնաց ու հոն շնութիւն ըրաւ» (Երեմ.3:6): Աստծո և Իր խոսքի դեմ ապստամբությունը աստվածապաշտությունը փոխում է կռապաշտության: Այսպես է ծնվում Աստծո սուտ զավակների սերունդը, որոնք միաժամանակ կոչվում են անհավատարիմ կնոջ զավակներ. «Իրենց գործերը զիրենք չեն թողուր, որ իրենց Աստուծոյն դառնան. քանզի անոնց մէջ պոռնկութեան ոգի կայ ու Տէրը չեն ճանչնար... Անոնք Տէրոջը անհաւատարմութիւն ըրին, քանզի օտար տղաքներ ծնան» (Ովսէ 5:4,7):

Բայց Տէրը Ովսեին ցույց տվեց նաև նորկտակարանյան եկեղեցու վիճակը, որում նա հայտնվել էր շնորհքի և փրկագնման միջոցով: Նա այդ մասին այսպես է ասում. «Քեզ յաւիտեան ինձի պիտի նշանեն. քեզ արդարութիւնով, իրաւունքով, ողորմութիւնով ու գթութիւնով ինձի պիտի նշանեն. այո՛, քեզ ճշմարտութիւնով ինձի պիտի նշանեն ու Տէրը պիտի ճանչնաս» (Ովսէ 2:19-20): Դառնալով մարդ՝ Աստված Իր Եկեղեցու հետ

հաստատեց սիրո հարաբերություն: Որպես Տերը՝ Նա դարձավ նրա Փրկիչը, և խաչի մահվան շնորհիվ Իրենների մեկընդմիջտ շնորհեց հաշտեցում և թողություն: Իր սիրով և գթությանբ նրանց նորից տալով Աստծո արդարությունը՝ Նա խառնաշփոթությունից դուրս կանչվածներին, այսինքն՝ Իր սիրելիներին դրեց «Հարսի» կարգավիճակում: Փրկագնվածները կազմում են «Հարս-Եկեղեցին»: Նա նրանց «Փեսան» է:

Երբ Հովհաննես Սկրտիչը՝ Աստծո կողմից ուղարկվածը, ներկայացավ, ասաց այս խոսքերը. «Հարսն ունեցողն է փեսա, բայց փեսայի բարեկամը, որ կանգնած է ու լսում է նրան, փեսայի ձայնի վրա ուրախանալով ուրախանում է» (Հովհ.3:29): Օրենքն ու մարգարեները մինչև Հովհաննես Սկրտիչն են, դրանից հետո քարոզվում է Աստծո Թագավորությունը (Ղուկ. 16:16): Հովհաննես Սկրտիչն առաջինն էր, որ խոսեց Հարսի ու Փեսայի մասին: Նոր ուխտի ժամանակաշրջանում Տիրոջ Եկեղեցին՝ Էկլեսիան, գտնվում է «Հարսի» կարգավիճակում: Մատթեոսի Ավետարանի 25-րդ գլխում Տեր Հիսուսն Իր մասին խոսում է որպես Փեսայի, և Իր վերադարձի ժամանակ իմաստուն, սուրբ և Հոգով լցված կույսերը Իր հետ կմտնեն Գառնուկի Հարսանիքի սրահը: Կատարելության հասածների խումբը մեզ ցույց է տրվում փառքի մեջ Հայտն.19:7 համարում: Նրանք աղաղակում են. «Խնդանք և ուրախ լինենք ու փառք տանք Նրան, որ Գառան հարսանիքը եկավ, և նրա կինը պատրաստեց իրեն»: Ինչպես, որ կա ճշմարիտ Հարս, որը Մարիամի նման կույս լինելով ընդունեց իր ժամի համար խոստումի խոսքը, կա նաև մի պռոնիկ, որը ընկել է Աստծո ներկայությունից և ընդունել օտար սերմ: Հայտնության գրքի 17-րդ գլխում նկարագրվում է ուրացության մեջ գտնվող այդ հաստատությունը: Հենց այդ գլխում է նա կոչվում «մեծ պռոնիկ»: Ավելի լավ հասկանալու համար անհրաժեշտ է նրան համեմատել Հայտն. 12-րդ գլխում նկարագրված կնոջ հետ, որը խորհրդանշում է ճշմարիտ Եկեղեցին: Չենք կարող չնկատել այս երկու մարգարեական խորհրդապատկերների միջև եղած մեծ տարբերությունը:

Հայտն. 12-րդ գլխում նկարագրված կինը արև է հագել: Դա մեզ ցույց է տալիս Քրիստոսին՝ Արդարության Արեգակին, որով Նա Իրենների պարզել է շնորհքի վիճակը Նոր ուխտի ժամանակաշրջանում: Լուսինը ներկայացնում է Հին Կտակարանը՝ իրեն տրված խոստումներով: Որովհետև դա է Նոր Կտակարանի հիմքը: Ինչպես բնական կյանքում լուսինը իր լույսը ստանում է արևից, այնպես էլ հոգևոր իմաստով Հին Կտակարանը լուսավորվում է Նոր Կտակարանում խոստումների իրականացումով: Նոր Կտակարանը պարունակում է Հին Կտակարանի բոլոր խոստումների իրականացումը:

Նոր Կտակարանի Եկեղեցին հաստատված է Հին Կտակարանի հիմքի վրա: Հիսուսը և Իր առաքյալները վկայակոչում էին բացառապես Հին Կտակարանը, որովհետև այն ժամանակ Նորը նույնիսկ գրված չէր: Այն ամենը, ինչ փրկության պատմության տեսանկյունից կատարվում է Նոր Կտակարանում, կարող է անվիճելի կերպով ապացուցվել Հին Կտակարանում: Ահա թե ինչու Հին և Նոր Կտակարանները մեկ

ամբողջությունն են կազմում: Հին Կտակարանում Աստված հաղորդեց փրկության մասին, Նորում պարզեց այն: Տասներկու աստղերի պսակը, որ կրում է կինը, ցույց է տալիս, որ ճշմարիտ եկեղեցին պսակված է 12 առաքյալների վարդապետությամբ: Հայտն. 12-րդ գլխի խորհրդապատկերում կինը հղի է և աղաղակում է երկունքի ցավերի մեջ: Իսկ դա նշանակում է, որ Խոսքի սերմը ստացած եկեղեցուց ծննդի միջոցով պետք է դուրս գա հաղթողների խումբը: Կանչվածների մեծ բազմությունից դուրս են գալիս ընտրյալները:

«Վիշապը կանգնած էր այն կնոջ առաջ, որ պիտի ծննդաբերեր, որպեսզի երբ ծներ, նրա գավակին կուլ տար» (Հայտն. 12:4): Ուշագրավ է, որ այս վիշապը ճիշտ այն գազանի նման, որի վրա ըստ Հայտն. 17-րդ գլխի, նստած էր պոռնիկը, նույնպես ունի յոթ գլուխ և տասը եղջյուր: Սատանայի թագավորությունը հակաքրիստոսի թագավորությունն է: Սատանային հաջողվել է հաստատել իր թագավորությունը իր ներկայացուցչի միջոցով, որը իրականացրել է իրեն առաջարկված ծրագրերը:

Թեև ընտրյալները չեն անցնի Հայտնության գրքում գրված բարկության մեծ դատաստաններով, չեն կարող խուսափել նեղություններից կարճ ժամանակ տևող փորձության ժամանակ: Դա երևում է նրանից, որ վիշապը բարկությամբ կանգնում է կնոջ առջև: Երկրի վրա ունեցած իր գործությամբ նա ճնշում է եկեղեցուն: Հենց որ քաղաքական և կրոնական իշխանությունները միավորվեն, քաղաքական ուղորտում ճնշում կլինի կրոնավոր մարդկանց կողմից: Նրանք, ովքեր չեն հնազանդվի այն ժամանակ իշխող պետական համակարգին, որը իշխելու է կրոնական համակարգի հետ, կզգան դրա հետևանքները:

Այժմ պետք է նորից անդրադառնանք յոթ գլուխ և տասը եղջյուր ունեցող գազանի վրա նստած մեծ պոռնիկին: Գազանի վրա նստած պոռնիկը այս աշխարհի կրոնական իշխանությունն է, որն ընկել է Աստծո ներկայությունից, և ինչպես երևում է խորհրդապատկերից, ունի համաշխարհային քաղաքական իշխանություն: Նա հագել էր ծիրանի և կարմիր, զարդարված էր ոսկով, թանկագին քարերով և մարգարիտներով (Հայտն. 17:4): Բացատրության կարիք չկա. երկրի վրա միայն մեկ այդպիսի հաստատություն կա: «...և իր ձեռքին մի ոսկի բաժակ ուներ՝ լի գարշելիքներով և իր պիղծ պոռնկութեամբ»: Չնայած իր շքեղ արտաքինին՝ նրա ձեռքի ոսկե բաժակը լի էր գարշելի բաներով:

Հայտն. 17-րդ գլխի պոռնիկը նաև մայր է: 5-րդ համարում ասվում է. «Եվ նրա ճակատին մի անուն էր գրված՝ «Խորհուրդ, Մեծ Բաբելոն» պոռնիկների ու երկրի գարշելիքների մայրը»: Վերջին փուլում դա ոչ միայն Բաբելոնն է, այլև «Մեծ Բաբելոնը»: Նա շատ աղջիկներ ունի, որոնք իրենից են դուրս եկել: Ինչպես մայրը ընկավ Աստծո ներկայությունից և անհավատարիմ եղավ Նրան, այդպես վարվեցին նաև իր դուստրերը՝ հարանվանությունները: Նրանք հեռացել են Աստծո սկզբնական Խոսքից և դրանով հեռացել են Աստծուց, խճճվել են իրենց սեփական վարդապետությունների և իրենց իսկ ձևակերպած դավանանքների մեջ:

Նրանք ժառանգել են իրենց մոր ոչ սուրբգրային ավանդույթները և նրա նման էլ Աստծո աչքերի առջև հոգևոր պոռնկություն են արել, և այդ պատճառով է Տերը նրանց նույնպես պոռնիկ կոչում:

Այն ինչ Հովհաննեսն ասում է վեցերորդ համարում, ցմցող է. «Եվ տեսա այն կնոջը՝ սրբերի արյունով ու Հիսուսի վկաների արյունով արբած: Երբ նրան տեսա, մեծ զարմանքով զարմացա»: Եկեղեցու պատմությունը տարբեր վկայություններ է անում զոհերի թվի վերաբերյալ: Ամենամեծ թիվը, որ հայտնի է հեղինակին, 68 միլիոն է: Բայց հավատքի համար սպանվածների իսկական թիվը գիտի միայն Աստված: Ուրեմն զարմանալի չէ, որ Հովհաննեսը զարմացավ, երբ տեսավ այդ կնոջը՝ սրբերի և Հիսուսի վկաների արյունով արբած: Անտեղյակ մարդիկ դա չեն կարող պատկերացնել, բայց Քրիստոսի ճշմարիտ հավատացյալները բոլոր ժամանակներում հալածվել են հակաքրիստոսի համակարգի կողմից: Հայտնության գրքի 18-րդ գլխում կարդում ենք. «... քո կախարդությամբ մոլորվեցին բոլոր ազգերը: Եվ նրա մեջ գտնվեց մարգարեների, սրբերի և երկրի վրա սպանվածների արյունը»: (հհ. 23,24)

Եկեղեցու պատմությունը թաթախված է նահատակների արյան մեջ: Միայն 1962-1965 թվականներին տեղի ունեցած Վատիկանի II տիեզերաժողովի ժամանակ էր, որ որոշեցին հանել անեծքը հրեաների վրայից, երբ որոշել էին նրանց խարամել «Քրիստոսին սպանողներ» բառով: Պապերից եկող այդ անեծքի պատճառով այս բոլոր դարերի ընթացքում հրեաները հալածվել են, սեփականազրկվել և սպանվել: Նույնը պատահել է բոլոր այլադավանների հետ: Բայց ո՞վ է այսօր խոսում Իռլանդիայի կոտորածի մասին: Ո՞վ գիտի Իսպանիայի ինկվիզիցիայի կամ Ֆրանսիայում Բարդուղիմեոսի գիշերվա իսկական պատճառները: Ո՞վ է հիշում, թե ինչ է կատարվել հուգենոտների կամ մենոնիտների հետ: Ո՞վ է լսել Պիեմոնտի վալդեսների սեփականազրկման և արտաքսման մասին: Ո՞վ գիտի այն բոլոր նգովքների մասին, որոնք ասվել են, մասնավորապես Տրիենտի տիեզերական ժողովի ժամանակ «հերձվածողների» հանդեպ հռչակված նգովքների: Այս նգովքները երբեք չեղյալ չեն հայտարարվել, այդ «հաստատության» ո՞չ եռությունը, ո՞չ նպատակները չեն փոխվել, փոխվել է միայն նրա ռազմավարությունը: Մի՞թե բոլոր մյուսները, այսինքն՝ աստվածաշնչյան հավատացյալները միշտ չեն համարվել հերձվածողներ, աղանդավորներ և այլն:

Հայտն.17:7 համարում մեկ անգամ ևս նկարագրվում է այդ խորհրդավոր հաստատությունը: Հրեշտակը հարցնում է Հովհաննեսին. «Ինչու՞ զարմացար: Ես քեզ ասեմ այդ կնոջ խորհուրդը և այն գազանինը, որ իր վրա է վերցրել նրան, որ յոթ գլուխ ունի ու տասը եղջյուր»: Այնուհետև Հովհաննեսը ստանում է հետևյալ բացատրությունը. «Գազանը, որին տեսար, որ կար ու այժմ չկա. անդունդից է դուրս գալու և դեպի կորուստ է գնալու»: Այդ գործությունը չի գալու վերևից, այլ ներքևից: Նրա ղեկավարը և իրեն հետևողները գնում են կորստյան, ինչպես Հոլոքան: Հռոմեական կայսրության անկումով Հռոմը որոշ ժամանակով կորցրեց իր

համաշխարհային գորությունը: Մինչդեռ վերջում իր կրոնական ազդեցության միջոցով նորից կգորանա աներևակայելի ձևով:

Թող հետևյալ համարները ցրեն վերջին կասկածները նրանց, ովքեր դեռ կասկածում են. «Այստեղ իմաստուն միտք պետք է ունենալ. այդ յոթ գլուխները յոթ սարերն են, որոնց վրա կինը նստած է» (Հայտն.17:9): Համատեքստից պարզ երևում է, թե որն է յոթ բլուրների վրա կառուցված այդ քաղաքը: Նա, ով ուշադիր է կարդացել, պետք է ճիշտ հասկանա այս կնոջ նկարագրությունը, որի նստավայրը այսպես կոչված հավիտենական քաղաքում է: Բայց ինչպես ասում է Աստծո հոսքը՝ պետք է աստվածային իմաստություն և հասկացողություն այդ բաները ճանաչելու համար:

Բայց այդ յոթ գլուխները միայն մեկ նշանակություն չունեն. դրանք խորհրդանշում են յոթ հռչակավոր տիրակալներին, որոնցից հինգը հայտնվել էին արդեն, երբ Հովհաննեսը տեսավ տեսիլքը: Վեցերորդը կար Հովհաննեսի ժամանակ, իսկ յոթերորդը պատկանում է վերջին ժամանակներին: Երրորդ, այդ յոթ գլուխները խորհրդանշում են նորից վերականգնված համաշխարհային հռոմեական կայսրության ղեկավորող գլուխները: «Եվ այն գազանը, որ կար ու այժմ չկա, նա էլ ութերորդն է և այն յոթից է, ու կորստյան է գնալու» (հ.11): Սա շատ հետաքրքիր է: Այստեղ խոսվում է ութերորդ տիրակալի մասին, որը կոչվում է նաև Գազան:

Ով այցելի Վատիկանը, նախ կտեսնի, որ դա ինքնուրույն պետություն է և ունի այն ամենը, ինչ պատկանում է երկրային կառավարությանը: Այսպիսով՝ հասկանալի է դառնում, որ ութերորդը աշխարհագրականորեն պատկանում է յոթին, այնուամենայնիվ գոյություն ունի որպես ինքնուրույն «Վատիկան քաղաք»: Դա պետություն է մեկ ուրիշ պետության մեջ: Ավելի պարզ չէր կարող ասվել: Որպեսզի աստվածաշնչյան մարգարեությունը կատարվի, Բենիտո Մուսսոլինին 1929 թվականին Լատերանի պայմանագրով պապին տվեց Վատիկան քաղաքի վրա գերիշխանության իրավունք: 1933 թվականի հուլիսի 20-ին կնքվեց Հիտլերի և Պիոս XI-ի միջև կայսրության պայմանագիր: Այդպես էր, որ այս երկու կաթոլիկները ունեցան ազդեցիկ եկեղեցին իրենց թիկունքում:

Սրա վերաբերյալ Հովհաննեսն ասում է հետևյալը. «Այն ջրերը, որ տեսար, ուր որ պոռնիկը նստած է, ժողովուրդներ են, բազմություններ, ազգեր ու լեզուներ» (Հայտն. 17:15): Սա վերաբերում է Եվրոպային, որտեղ այն ժամանակ էլ կային շատ ժողովուրդներ և լեզուներ: 18-րդ համարը ոչ մի բացատրության կարիք չունի. «Այն կինը, որին տեսար, այն մեծ քաղաքն է, որ թագավորում է երկրի թագավորների վրա»:

Ո՞վ կարող է ժխտել այն փաստը, որ բոլոր հեղինակավոր մարդիկ, հատկապես քաղաքական գործիչները, ովքեր ուզում են հայտնի դառնալ, գնում են Հռոմ: Եթե Վատիկանը չլիներ այդ քաղաքում, ոչ ոք դրան ոչ մի կարևորություն չէր տա: Բայց հիմա լրատվամիջոցների վերտառությունների և ռեպորտաժների թեման բոլոր համակարգերին պատկանող անհատականությունների ընդունելության մասին են:

Դիվանագիտական ուղիները նրան հնարավորություն են տվել անսահմանափակ իշխանություն ունենալու աշխարհի բոլոր կարևոր պետություններում: Երկրի վրա միայն մեկ իշխանություն կա, որը ինչպես բացահայտ, այնպես էլ գաղտնի կերպով իշխանություն է գործադրում թագավորների և պետական գործիչների վրա, ժողովրդավարական և դիկտատուրական համակարգերի վրա: Միայն մեկ գերտերություն կա, որն ընդգրկում է ողջ երկիրը:

ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ԵՎ ԱՐԵՎՍՏՅԱՆ ԵՎՐՈՊԱՆ

Այս հաստատությունը շատ կարևոր է իր վերջնական փուլում: Համաշխարհային զարգացումները թե՛ քաղաքական, թե՛ տնտեսական ոլորտներում ստիպում են թույլ պետություններին համագործակցել ուժեղ պետությունների հետ: Այս դեպքում Արևմտյան Եվրոպայի յոթ երկրները գլխավոր դեր են խաղում, հենց այդ են խորհրդանշում յոթ գլուխները:

Վերջում գլխավոր ուժը դուրս կգա «Եվրոպական համայնքից»: Այս համայնքի հիմքը գցվել է 1957 թվականին Հռոմի պայմանագրով: Հռոմի պայմանագրի կնքումն արդեն աստվածաշնչյան մարգարեություններից մեկի իրականացումն է: Այդ պայմանագրի կնքման մեջ վճռական դեր խաղացին երեք քաղաքական գործիչ՝ Ռոբերտ Շումանը (Ֆրանսիա), Ալկիդե դե Գասպերին (Իտալիա) և Կոնրադ Ադենաուերը (Գերմանիա): Երեքն էլ քրիստոնյա- դեմակրատներ և կաթոլիկներ էին և լցված էին հռոմեակաթուղիական ինտերնացիոնալիզմով: Իսկապես մեծ հաջողությամբ է կատարվում հռոմեական կայսրության աշխուժացումը: Ֆրանսիայի նախագահ Շարլ դը Գոլը, որն արդեն մտել է պատմության մեջ, ուներ միացյալ Եվրոպայի տեսիլքը, որը տարածվում էր մինչև Ուրալ: Տարօրինակ է, որ Միխայիլ Գորբաչևը արևելյան Բեռլինում 1986 թվականի ապրիլին տեղի ունեցած կուսակցական կոնգրեսի ժամանակ արտահայտել է նույն միտքը: Մենք պետք է իրադարձությունների այս արագ զարգացումը դիտենք աստվածաշնչյան մարգարեության տեսանկյունից և դրանք դասավորենք դրա համաձայն: Ամեն բան կկատարվի այնպես, ինչպես կանխասվել է:

Եթե Կոնրադ Ադենաուերը ընդուներ այն առաջարկը, որ Ստալինն արեց իրեն 1952 թվականի մարտի 10-ի հայտագրում, ոչ մի սահման չէր լինի Եվրոպական երկրներից մեկի (Գերմանիայի) արևելյան և արևմտյան մասերի միջև: Մինչդեռ այդ որոշումը պետք է ընդունվեր, այլապես Եվրոպական Համայնքը չէր ունենա իր «լոկոմոտիվը»: Ստալինն առաջարկեց պատերազմից հետո բաժանված Գերմանիայի վերամիավորումը, մի պայմանով, որ նա չեզոք մնա: Ադենաուերը հաշվարկում էր բողոքական բնակչություն ունեցող ԳԳՀ-ում մոտակա ընտրությունների ելքը, դրա համար մերժեց Ստալինի առաջարկը: Իսկ

Ավստրիան ընդունեց չեզոքության առաջարկը և, անշուշտ, չի զղջացել դրա համար:

Մինչ յոթ գլուխները վերջում իշխող համակարգի հաստատուն մաս են կազմում, տասը եղջյուրները հայտնվում են միայն մարգարեական իրադարձության վերջին ժամանակաշրջանում. «Եվ այն տասը եղջյուրը, որ տեսար՝ տասը թագավորներ են, որոնք դեռ թագավորություն չեն ստացել, այլ այն գազանի հետ թագավորի պես մեկ ժամ իշխանություն են ստանալու: Սրանք մեկ կամք ունեն և իրենց զորությունը և իշխանությունը գազանին կտան...որովհետև Աստված նրանց սրտերի մեջ դրեց, որ իր կամքը կատարեն, միական լինեն և իրենց թագավորությունը գազանին տան, մինչև որ Աստծո խոսքերը կատարվեն» (Չայտն.17:12,13,17):

Այստեղ խոսվում է մի որոշակի ժամի մասին, երբ սկսվում է իշխանության գործադրումը և մի որոշակի ժամանակի մասին, երբ այն վերջանում է: Ընդհանուր նկարագրությունից երևում է, որ 10 եղջյուրները խորհրդանշում են Արևելյան Եվրոպան, ի հակադրություն յոթ գլուխների, որոնք գտնում ենք Արևմտյան Եվրոպայում:

Վերջնական փուլում արևելքի երկրները Ռուսաստանի գլխավորությամբ ստիպված կլինեն միանալ միավորված Եվրոպային: Արդեն այսօր տեսնում ենք, որ քայլ առ քայլ մոտենում են դրան: Արևելյան բլոկում արևմուտքի մասնակցությունը արևելքին ուրիշ ընտրություն չի թողնի, քան միայն միավորմանը մասնակցելը: «Խաղաղության և ապահովության» համար անհանգստությունը նույնպես նրանց կտանի ընդհանուր բանակցությունների սեղանի շուրջը:

Դանիելի գրքի 2:43 համարում տեսնում ենք, որ արձանի ոտքերի մի մասը երկաթից էր, մյուսը՝ կավից, այսինքն՝ իրարից լիովին տարբեր նյութերից. նրանք խառնվում էին իրար առանց միաձուլվելու: Այս երկու նյութերը՝ երկաթն ու կավը չեն կարող միաձուլվել: Նույնն էլ Արևելյան և Արևմտյան Եվրոպան:

Արևելյան Եվրոպայի երկրները կիմանան Հռոմի եկեղեցու ծրագրերը և կհանդուրժեն նրան միայն մինչև որոշակի ժամանակ: Նրանք կենթարկվեն այդ իշխանությանը միայն մինչև աստվածաշնչյան մարգարեության իրականացումը, իսկ հետո ձեռք կբարձրացնեն պռոնիկին զարկելու և ոչնչացնելու համար, ինչպես գրված է Չայտն.17:16 համարում. «Եվ տասը եղջյուրները, որ տեսար գազանի վրա, նրանք կատեն պռոնիկին, նրան ամայի ու մերկ կդարձնեն, նրա մսերը կուտեն ու կրակով կայրեն նրան»: Դա կլինի հանկարծակի հարձակում, որովհետև ասվում է. «Վա՛յ, վա՛յ քեզ, մեծ քաղաք Բաբելո՛ն, զորավո՛ր քաղաք, որ քո դատաստանը մեկ ժամում եկավ» (Չայտն.18:10): Որպեսզի բոլորը հասկանան, թե ում մասին է խոսքը, Աստծո խոսքի մեջ մի քանի համար այն կողմ նկարագրությունը կրկնվում է ևս մեկ անգամ. «Վա՛յ, վա՛յ, մեծ քաղաք, բեհեզ, ծիրանի և որդան կարմիր էիր հագել, և ոսկով, ազնիվ քարերով ու մարգարիտներով զարդարվել: Որովհետև մեկ ժամում այդքան մեծությունն ավերակ դարձավ» (հհ.16,17): Հովհաննեսի աչքերի առջև մի հրեշտակ պատկերավոր ձևով ցույց տվեց, թե

ինչ էր լինելու այդ համաշխարհային քաղաքի վերջը. «Եվ մի զորավոր հրեշտակ մեծ ջրաղացաքարի պես մի քար վերցրեց ու ծովը գցեց՝ ասելով. «Բաբելոն մեծ քաղաքն այսպես ուժգին վայր կգցվի ու այլևս չի գտնվի» (հ. 21):

Արդեն Հին Կտակարանում գտնում ենք այդ քաղաքի նկարագրությունը: Բոլորը լսել են Բաբելոնի աշտարակաշինության մասին: «Բաբ- էլ» նշանակում է «Աստծո Դարպասը»: Նախկին Բաբելը դարձրին Բաբելոն, այսինքն՝ «խառնաշփոթություն», որ մինչև երկինք է հասնում: Երեմիա մարգարեն նրա կործանումը տեսնում էր որպես արդեն կատարված փաստ. «Բաբելոն Տերոջը ձեռքին մեջ բոլոր երկիրը գինովցնող ոսկի գավաթ մը եղաւ. անոր գինիէն ազգերը խմեցին. ասոր համար ազգերը յիմարացան» (Երեմ.51:7): Կեղծ վարդապետությունները հոգևոր իմաստով այնպիսի ազդեցություն են ունենում, ինչպես երկրային իմաստով՝ ոգելից խմիչքները. մարդիկ կորցնում են կողմնորոշումը, այլևս չեն իմանում, թե ինչ են անում, ինչին են հավատում կամ ինչ են ասում: Այդպիսին է այսօրվա քրիստոնեության հոգևոր վիճակը: Բոլորը խմել են Բաբելոնի գավաթը և իրենց սեփական մտքերը խառնել են հոսքի հետ:

Երեմիան գրում է ութերորդ համարում. «Բաբելոն յանկարծ ինկաւ, կոտրեցաւ, անոր վրայ ողբացէք. անոր վերքին համար բալասան առէք, թերեւս բժշկութիւն գտնէ»: Ինչպես հաջորդ համարում կտեսնենք՝ բժշկություն կա միայն Բաբելոնից դուրս եկողների համար, բայց ոչ Բաբելոնի. «Բաբելոնին դեղ դրինք, բայց բժշկութիւն չգտաւ: Չանիկա թողուցէ՞ք ու մեզմէ իւրաքանչիւրը իր երկիրը թող երթայ. վասն զի անոր դատաստանը մինչեւ երկինք հասաւ ու մինչեւ ամպերը ելաւ» (հ.9):

Հայտն.16:19 համարում նույնպես նկարագրված է այս քաղաքի դատապարտությունը. «Եվ մեծ քաղաքը երեք կտոր եղավ, և ազգերի քաղաքները վայր ընկան, և մեծ Բաբելոնը հիշվեց Աստծո առաջ, որ Իր ցասման թունդ գինու բաժակը նրան տա»: Նայելով այդ պոռնիկ կնոջը՝ մենք տեսանք, որ նա իր ձեռքում պահում է ոչ սուրբգրային, դատապարտելի վարդապետությունների գավաթը, որից ըստ Հայտնության գրքի 18:3 համարի, ողջ մարդկությունը խմել էր: Բայց դատաստանի օրը Աստծո բարկության գավաթը կտրվի նրան. «Ուրախ եղե՛ք նրա վրա, երկի՛նք և սու՛րբ առաքյալներ ու մարգարեներ, որովհետև Աստված ձեր դատաստանն արեց դրա դեմ» (Հայտն.18:20):

Այդ հաստատությունը, որն իր կրոնական իշխանությունը տնտեսական և քաղաքական իշխանության հետ գործադրում է երկրի թագավորների վրա, կոչնչացվի երկրի վրա Աստծո Թագավորության հաստատման ժամանակ: Հայտն.18:2 համարում գրված է, որ զորավոր հրեշտակը բարձրաձայն աղաղակեց. «Ընկա՛վ, ընկա՛վ մեծ Բաբելոնը ու դևերի բնակավայր դարձավ, ամեն պիղծ հոգու արգելանոց և ամեն անսուրբ և ատելի թռչնի վանդակ: Որովհետև նրա պոռնկության թունդ գինուց բոլոր ազգերը խմեցին, և երկրի թագաւորները նրա հետ խառնակվեցին, ու երկրի վաճառականները նրա զեխությունից հարստացան»:

Յնցող է տեսնել, թե ինչպես է Սուրբ Հոգին ներշնչել մարգարեներին և առաքյալներին և նրանց հայտնել ամեն բան այս իրադարձություններ կատարվելուց շատ առաջ: 5-րդ համարում ասվում է, որ նրա մեղքերը մինչև երկինք հասան: Իսկ 7-րդ համարում գրված է. «Եվ որքան որ իրեն փառավորեց ու զեխացավ, այնքան տանջանք ու սուգ տվեք դրան, որովհետև նա իր սրտում ասում է. "Թագուհի եմ նստած, այրի չեմ ու բնա սուգ չեմ տեսնի": Դրա համար մեկ օրում դրա վրա կգան իր հարվածները՝ մահ, սուգ և սով, և կրակով կայրվի, որովհետև զորավոր է Տեր Աստված՝ դրա դատաստանն անողը»:

Ամենակարող Աստված նախօրոք էր հռչակել դատաստանը նրա դեմ: Նրա համար որպես զենք են ծառայում տասը եղջյուրները, որոնք ռումբով հանկարծակի վերջ կդնեն այդ քաղաքին: Մենք պետք է համոզված լինենք, որ գալիս է այն ժամը, որում այդ հայտարարությունը կկատարվի, որովհետև Աստված ասում է այն, ինչ մտածում է, և մտածում է այն, ինչ ասում է: Ահա թե ինչու բոլոր նրանք, ովքեր ուզում են խուսափել կորստից, պետք է հնազադությամբ հետևեն այն Չայնին, որն ասում է երկնքից. «Դրանից դուրս եկեք, ով Իմ ժողովուրդ, որպեսզի դրա մեղքերին մասնակից չլինեք ու դրա պատուհասից չընդունեք» (Հայտն.18:4):

Մենք պետք է Ռուսաստանը դիտենք որպես Աստծո դատաստանների գործիք: Սուրճի և մանգաղի խորհրդանիշը իսկապես լավագույն ձևով է ընտրված: Կլինի երեք հարծակում: Վերջին երկուսը հաստատված են Սուրբ Գրքում: Առաջինը կկատարվի Միացյալ Նահանգների դեմ, երկրորդը՝ Վատիկանի, երրորդը՝ Իսրայելի: Ռազմական մարտավարության տեսանկյունից Միացյալ Նահանգների դեմ հարծակումը անխուսափելի կլինի: Քանի որ Միացյալ Նահանգները կանգնած է Իսրայելի կողքին, մի պահ պայքարից դուրս կմղվի, որպեսզի չկարողանա միջամտել, երբ հակառակորդ ուժերը հարծակվեն Իսրայելի վրա: Ռուսաստանը կմիանա բոլոր արաբական պետություններին և կլինի նրանց առաջնորդը Իսրայելին գրոհելու համար: Աստված աշնչի ընթերցողների համար այս իրադարձությունը հայտնի է որպես Արմագեդոնի մեծ ճակատամարտ. «Անոնց հետ Պարսիկները, Եթովպացիներն ու Փուղացիները, ամենքն ալ ասպարաւոր ու սաղաւարտաւոր, նաեւ Գոմեր ու անոր բոլոր գունդերը, Թորգոմի տունը հյուսիսի ծայրերէն ու անոր բոլոր գունդերը, շատ ժողովուրդներ, քեզի հետ պիտի հանեն: Պատրաստ եղիր եւ քեզ ու քու քովդ հաւաքուած ժողովուրդը պատրաստ ու դուն անոնց պահապան եղիր: Շատ օրերէն ետքը քու զօրքերդ պիտի համրես՝ ու տարիներ յետոյ պիտի գաս այն երկրին վրայ որ սուրէն ազատուած է եւ այն ժողովուրդին վրայ, որ շատ ազգերէ հաւաքուած է Իսրայելի լեռներուն վրայ, որոնք մշտնջենապես ակերակ էին. բայց անոնք ազգերէն հաւաքուելով՝ ապահովութեամբ պիտի բնակին: Իսկ դուն մրրիկի պէս պիտի ելլես գաս ու երկիրը ծածկելու համար ամպի պէս պիտի ըլլաք, դուն եւ քու բոլոր գունդերդ ու շատ ժողովուրդներ քեզի հետ» (Եզեկ.38:5-9):

Բայց այդ ժամանակ կմիջամտի Աստված և մեկ հարվածով ամեն ինչին վերջ կդնի. «Ձայն ժանտախտով ու արիւնով պիտի դատեն եւ անոր վրայ ու անոր զօրքերուն գունդերուն վրայ ու անոր հետ եղող ժողովուրդներուն վրայ յորդահոս անձրեւ ու կարկուտի քարեր, կրակ ու ծծումբ պիտի տեղան: Եւ շատ ազգերու առջեւ պիտի փառաւորուիմ ու սրբուիմ եւ ճանչցուիմ ու պիտի գիտնան թէ՛ Ե՛ս եմ Տէրը»: (Եզեկ.38:22,23):

Ձաք.14:12 համարում կարդում ենք. «Այս պիտի ըլլայ այն հարուածը, որով Տէրը պիտի գարնէ այն բոլոր ժողովուրդները, որոնք երուսաղէմին դէմ պատերազմեցան: Ոտքի վրայ կայնած ատեննին անոնց մարմինը պիտի հալի, անոնց աչքերը իրենց խորշերուն մէջ պիտի հալին, անոնց լեզուն անոնց բերնի մէջ պիտի հալի»: Այս վճռական ճամակատամարտը կլինի Հայտնության գրքի դատաստանների ժամանակ: Դա տեղի է ունենում այն ժամանակ, երբ վեցերորդ հրեշտակը թափում է Աստծո բարկության գավաթը (Հայտն.16:12-16): Այն ժամանակ կկատարվեն այս խոսքերը. «Այն թագաւորներուն օրերը երկնքի Աստուածը ուրիշ թագաւորութիւն մը պիտի հանէ, որ յաւիտեան պիտի չաւերուի» (Դան.2:44): Վախճանաբանական իրադարձությունների ժամանակ կկատարվի նաև այս գրվածը. «Որովհետև Տերն արդարութեամբ մի կարճ ու համառոտ բան կանի. Տերը երկրի վրա մի վճռական բան կանի» (Հռոմ.9:28):

ԵՐԿՈՒ ԵՂՁՅՈՒՐ ՈՒՆԵՑՈՂ ԳԱԶԱՆԸ

Հայտնության գրքի 13-րդ գլխում խոսվում է նաև երկրորդ գազանի մասին: Հովհաննեսը գրում է սրա վերաբերյալ. «Եվ ես երկրից դուրս եկող մի ուրիշ գազան տեսա. նա երկու եղջյուր ուներ գառան նման, բայց խոսում էր վիշապի պես» (հ.11): Այս գազանը դուրս չի գալիս ժողովուրդների ծովից, այլ երկրից, այսինքն՝ չի գալիս հռոմեական կայսրության պետություններից, ինչպես շուտով կտեսնենք, այլ հյուսիսամերիկյան մայրցամաքից, որտեղ այն ժամանակ ժողովուրդների զանգվածներ չկային:

Արտաքինից գազանը նման էր գառնուկի, բայց խոսում էր վիշապի նման: Որպես երկրորդ իշխանություն՝ գազանը անձնավորում է Ամերիկայի Միացյալ Նահանգները իր վերջնական փուլում, արդեն նկարագրված «Միավորված Եվրոպայի» կողքին: Գազանն ուներ երկու եղջյուր, որոնք ցույց են տալիս աշխարհիկ և կրոնական իշխանությունները: Մեկը մտնում է ՄԱԿ, մյուսը՝ Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհուրդ:

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգները, որը կառուցվել էր բողոքական սկզբունքների վրա, դարձավ հզոր տերություն: Նախ, շատ մարդիկ եվրոպայից փախան Հռոմի կաթոլիկ եկեղեցու հալածանքի պատճառով: Համընդհանուր արտագաղթը սկսվեց ավելի ուշ: Մարդիկ, ովքեր կարողացել էին փախչել կաթոլիկ եկեղեցու մահացու հալածանքներից, ապաստան գտան նոր մայրցամաքում: Միացյալ Նահանգների հայրերը՝ հիմնադիրները, հավատացյալներ էին, աստվածավախ մարդիկ, որոնք

ազգին տվել են այս ասույթները՝ «One nation under God»՝ «Մեկ ազգ՝ Աստծո ներքո», «In God we trust»՝ «Մենք Աստծուն ենք վստահում»:

11-րդ համարի վերջում ասվում է, որ երկու եղջյուր ունեցող գազանը խոսում էր վիշապի նման, այսինքն՝ խոսում էր Հռոմի լեզվով: Հաջորդ համարն ասում է, որ այս մեծ տերությունը կխոնարհվի Հռոմի համաշխարհային իշխանությանը և կծառայի նրան. «Եվ առաջին գազանի ողջ իշխանությունը գործադրում էր նրա առջև ու այնպես էր անում, որ երկիրն ու նրա վրա բնակվողները երկրպագեն այն առաջին գազանին, որի մահացու վերքը լավացել էր» (Հայտն.13:12):

Մենք կարդացինք, որ այս երկրորդ գազանը ստիպում է ողջ երկրին երկրպագել առաջին գազանին, այսինքն՝ ընդունել առաջին գազանի թե՛ հոգևոր, թե՛ աշխարհիկ իշխանությունը: 1984 թվականի հունվարի տասին ԱՄՆ-ի և Վատիկանի միջև հաստատված լիակատար դիվանագիտական հարաբերությունների միջոցով ազդեցության ոլորտն ապահովված է: Այսպիսով՝ ամեն կերպ կարող են օգտագործվել թե՛ քաղաքական, թե՛ կրոնական ուղիները: Ներկա զարգացումները հստակորեն ապացուցում են, որ շատ մոտ ապագայում բողոքականները նույնպես բացահայտ կերպով կընդունեն Պապի գերազանցությունը:

Հայտնության գրքի 13-րդ գլխի 13-րդ համարը շատ ուսուցողական է, «Եվ մեծ նշաններ էր անում. երկնքից երկրի վրա, մարդկանց առջև կրակ էլ էր վայր բերել տալիս»: Երկրորդ համաշխարհային պատերազմից հետո տեխնիկայի աներևակայելի առաջընթացը զրեթե հրաշք է: Կրակի հեղեղը, որ պատերազմի վերջին օրերին թափվեց Գերմանիայի, Հեռավոր Արևելքում՝ Ճապոնիայի վրա, միայն թույլ կանխավայելումն է այն բանի, ինչ կատարվելու է մոտ ապագայում:

ԳԱԶԱՆԻ ՊԱՏԿԵՐԸ

Այժմ հանդիպում ենք նոր հասկացության, այսինքն՝ «գազանի պատկերին»: Երկրորդ գազանի մասին ասվում է. «Եվ երկրի վրա բնակվողներին մոլորեցնում էր այն նշաններով, որ նրա ձեռքն էին տրվել, որպեսզի գազանի առաջ գործեր՝ երկրի բնակիչներին ասելով, որ այն գազանի պատկերը պատրաստեին, որ սրի վերք ուներ ու ապրեց» (Հայտն. 13:14): Սա արդեն քննարկված իրադարձությունների հրաշալի նկարագրությունն է: Միացյալ Նահանգներն արտոնյալ դիրք է զբաղում ռազմական դաշինքում. նրա խոսքերն ու ազդեցությունը կշիռ ունեն: Հոգևոր ոլորտում գործը չի հասնի դրան, որ կարողանան մասնատել բողոքական եկեղեցիները կատարյալ միավորման համար. նրանք կընդունեն պապությանը և դրանով կպաշտպանեն իրենց գոյության իրավունքը և կընդունվեն պապության կողմից:

Գազանի պատկերը կրոնական իշխանությունը խորհրդանշող եղջյուրի միջոցով ներկայացնում է Եկեղեցիների համաշխարհային խորհուրդը, որը

բոլոր բողոքական հարանվանությունների միությունն է: Աստվածաշնչյան մարգարեություններում այն ներկայացված է որպես առաջին զազանի զույգը: Երկու եղջյուրները ներկայացնում են մի կողմից կրոնական, մյուս կողմից՝ քաղաքական իշխանությունը: Ինչպես արևելքի և արևմուտքի երկրները պատկանում են ՍԱԿ-ին, այնպես էլ արևելքի և արևմուտքի բողոքական եկեղեցիները միավորվում են Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդում: Թե՛ մեկը, թե՛ մյուսը քաղաքական իշխանություն են գործադրում: Եթե չլիներ Եկեղեցու և պետության միությունը, չէին լինի ո՛չ Եկեղեցական պետություններ, ո՛չ էլ պետական Եկեղեցիներ: Այդ Եկեղեցին աշխարհիկ իշխանության միջոցով է դարձել այն, ինչ կա: Եկեղեցիների համաշխարհային խորհուրդը նույնպես ավելի ու ավելի է վերածվում քաղաքական իշխանության գործիքի: Նրա նախագահը կարող է նույնիսկ հունգարացի լինել, որը միաժամանակ կարող է լինել Բուդապեշտի աթեիստական կառավարության անդամ:

Այսպիսով՝ պատկերը կկարողանա մաս խոսել, այսինքն՝ բանակցություններին մասնակցելու իրավունք կունենա: Այդ մասին գրված է 15-րդ համարում. «Եվ նրան իշխանություն տրվեց, որ զազանի պատկերին հոգի տա, որպեսզի պատկերը խոսի էլ ու անի էլ, որ ովքեր զազանի պատկերին չերկրպագեն, սպանվեն»: Նա, ով որպես Քրիստոսին հավատացող չի ուզում հնազանդվել Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի պահանջներին և խորհրդին պատկանող ոչ մի հարանվանության անդամ չէ, պետք է ակնկալի հալածանքներ: Աստվածաշնչին հավատացող մարդիկ կկորցնեն հավաքություններ անցկացնելու և հոգևոր գործերով զբաղվելու իրենց իրավունքը: Գազանի պատկերը կսկսի խոսել և մոլեռանդությամբ ջանք կանի, որ սպանվեն բոլոր նրանք, ովքեր չեն մասնակցում իր հետ և չեն երկրպագում առաջին իշխանությանը: Երբ զազանի պատկերը՝ Եկեղեցիների համաշխարհային խորհուրդը, սկսի խոսել, ճնշում և բռնություն կգործադրվի բոլոր ճշմարիտ աստվածաշնչային հավատացյալների վրա:

Դա մեզ հիշեցնում է Նաբուգոդոնոսորին, որը ոսկե արձան պատրաստել տվեց: Բոլորին հրամայվեց երկրպագել այդ արձանին: Բայց ինչպես այն ժամանակ, այնպես էլ հիմա, կան մարդիկ, ովքեր չեն ուզում Աստուծոց բացի մեկ ուրիշին երկրպագել, ովքեր չեն ուզենա խոնարհվել ոչ մի կրոնական պատկերի, մարդկային գործի առջև և երկրպագել դրանց: Հեթանոս թագավորների իշխանությունը սկսվեց աստվածավախ մարդկանց հալածանքով և այդպես էլ կվերջանա: «Մանե, Մանե, Թեկեղ Ու Փարսին» գրությունն արդեն պատի վրա է: Փորձության մեջ պետք է երևա ճշմարիտ, աստվածաշնչային հավատացյալների տոկունությունը:

Ինչպես կարդում ենք Հայտնության գրքի 13-րդ գլխի 5-8 համարներում՝ առաջին զազանը ներկայացված է մաս որպես անձնավորություն. «Նրան կերկրպագեն երկրի վրա բոլոր բնակվողները, որոնց անունները գրված չեն Գառան կյանքի գրքում, որ աշխարհի սկզբից իսկ մորթված է» (հ.8): Միջնադարում Եկեղեցու տոտալիտար իշխանության գործադրումը հայտնի

է բոլորին. Հռոմի պապերի պատմությունը նույնպես ծանոթ է շատերին, բայց վերջում եկեղեցին այնպիսի իշխանություն կունենա, ինչպիսին երբեք չի ունեցել և վերջ կդնի կրոնի ազատությանը: Միայն նա, ով կընդունի նրան, կընդունվի նրա կողմից:

Նույն կերպ, նրա պատկերը՝ «Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդուն» միավորված բողոքականների միությունը, կխոսի իշխանական ձայնով: Նրանք կնախընտրեն չեղյալ հայտարարել Ռեֆորմացիան և հատուցել դրա բերած «վնասները»: Այդպես անելով կհավատան, թե գործում են բարեփոխիչների հոգով, որովհետև իբր թե նրանք չեն ցանկացել բաժանվել մայր-եկեղեցուց: Ի վերջո, նա, ով չի ցանկանա միանալ միաբանության համար արվող ջանքերին, և չի ընդունի Հռոմի եկեղեցին, պետք է սպասի ամեն ինչի: Բոլոր դրսում գտնվողների կամքը պետք է ենթարկվի նրանց: Թող սա ասվի Տիրոջ Անունով. այդ միաբանությունը, բոլորովին էլ Հիսուս Քրիստոսի Եկեղեցու միաբանությունը չի, որի համար Նա աղոթել է քահանայապետական աղոթքում:

Այնպես կլինի, որ ով որ ինչ-որ բան ասի Հռոմի եկեղեցու դեմ, կպատժվի: Միայն մեկ ձայն իշխանություն կունենա երկրի վրա. ցանկացած ուրիշ ձայն կարգելի, և մարդկանց կստիպեն ճանաչել այդ ձայնը և դառնալ Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդին պատկանող որևէ հարանվանության անդամ: Նա, ով չի ենթարկվի այս երկու համակարգերին, կմնա առանց իրավունքների:

ԳԱԶԱՆԻ ԴՐՈՇՄԸ

Հայտնության գրքի 13:16 համարում ասվում է. «Եվ նա (երկրորդ գազանը) ստիպում էր բոլորին՝ փոքրերին ու մեծամեծներին, հարուստներին ու աղքատներին, ազատներին ու ծառաներին, որ դրոշմ դնի նրանց աջ ձեռքին կամ ճակատին»: Այստեղ նույնպես գործ ունենք Աստվածաշնչի խորհրդանշական լեզվի հետ: Դրոշմը տարբերակիչ նշան է, նշանակ: Պողոսն ասում է. «Արանից հետո թող մեկն ինձ չանհանգստացնի, որովհետև իմ մարմնի վրա ես Տեր Հիսուսի վերքի նշաններն եմ կրում» (Գաղատ.6:17): Նա չարչարվել է Քրիստոսի և Ավետարանի ճշմարիտ քարոզչության համար: Նա հաղորդ է եղել Նրա չարչարանքներին: Անշուշտ, Հիսուսի վերքի նշանները նա արտաքնապես և տեսանելի ձևով չէր կրում: Իրականում դա կլիներ սատանայի ծաղրանքը մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի միջոցով Աստծո փրկության սուրբ գործի հանդեպ, որը կատարվել է միայն մեկ անգամ և չի կարող նմանակվել: Պողոսը ճանաչված էր որպես Քրիստոսի սպասավոր և կրել է Նրա նախատիքը:

Ճակատի վրա դրոշմը ցույց է տալիս ընդունված որոշումը, իսկ ձեռքի վրայինը՝ համապատասխան գործողությունը: Գլուխը ցույց է տալիս

հակաքրիստոսի հետ համաձայնությունը, իսկ ձեռքը՝ հակաքրիստոսի համակարգին մասնակցությունը:

Աստվածաշնչային հավատացյալների շրջանում մարդիկ անհանգստանում են գազանի դրոշմի վերաբերյալ հարցերով, բայց չեն գիտակցում, որ մարդկային ձևով կազմակերպված ցանկացած քրիստոնեական հարանվանություն արդեն կրում է այդ դրոշմը: Աստված երբեք չի հիմնել երկրային կառավարում ունեցող ոչ մի հաստատություն: Նա կյանքի է կոչել մի կենդանի օրգանիզմ: Սկզբնական քրիստոնեության աստվածաշնչյան եկեղեցիները եղել են հավատացյալների ազատ, ինքնուրույն, տեղական համայնքներ, որոնք գոյություն ունեին որպես անկախ, տեղական եկեղեցիներ: Այն ժամանակներում եկեղեցիներն առաջնորդվում էին Սուրբ Հոգուց լիազորություն և հանձնարարություն ստացած մարդկանց կողմից, որոնցից յուրաքանչյուրն ուներ աստվածային կոչում և ուղարկված էին կատարելու իրենց առանձնահատուկ ծառայությունը, ինչպես որ Աստված էր հաստատել եկեղեցում (1 Կորնթ. 12:28, Եփես. 4:11): Չկար ո՛չ մի գլխավոր շտաբ, ո՛չ մի վերադաս, որին պետք էր դիմել, ոչ էլ կային նրա կողմից նշանակված հեղինակավոր ուսուցիչներ, չկային ո՛չ աստվածաշնչյան դպրոցներ, ո՛չ քարոզիչներ պատրաստող ճեմարաններ կամ նման բաներ: Ըստ էության այն ժամանակ չկար ոչ մի այնպիսի բան, որն այսօրվա քրիստոնեության մեջ թվում է ինքնին հասկանալի և, հակառակը, այսօր կազմակերպված և անկախ եկեղեցիներում ոչինչ չի մնացել սկզբնական քրիստոնեության մաքուր վարդապետությունից և գործերից: Մնացել է միայն մեռած ձևը:

Այսօր հավատացյալների ամենափոքր համայնքն անգամ կառչած է մնում իր իսկ հաստատած ուղղությունից. միայն նրանք, ովքեր պատկանում են նույն կազմակերպությանը, կարող են այնտեղ ծառայել որպես քարոզիչ: Բողոքական եկեղեցիներն իրավացիորեն վիճարկել են կաթոլիկ եկեղեցու այն հավակնությունը, թե իրենից դուրս փրկություն չկա: Բայց մանրամասն քննելուց հետո նույն հավակնությունը գտնում ենք բոլոր հարանվանություններում, մինչև ամենափոքր խմբերը: Բարձրաձայն, թե ցածրաձայն բոլորն ասում են, որ եթե չեն հավատում իրենց վարդապետությանը, իրենց գիտությանը, իրենց հայտնությանը և այլն ... չեն կարող փրկվել: Նրանք այդպիսով նույնանում են առաջին կազմակերպված քրիստոնեական կրոնի նշանի հետ, եթե նույնիսկ վարդապետական հարցերում տարբերվում են: Այդ նշանը բավական է ավտոմատ կերպով գազանի դրոշմը ընդունելու և հակաքրիստոսի հոգուն ենթարկվելու համար: Հակաքրիստոսի հոգին իշխում է ամեն տեղ, ուր մարդիկ կապված են որևէ կազմակերպության, վարդապետության կամ անձնավորության հետ: Դա նշանակում է, որ բոլոր պետական և անկախ եկեղեցիները, մինչև ամենափոքր շարժումն ու նոր կազմակերպությունը, արդեն կրում են գազանի դրոշմը, առանց այդ իմանալու:

ԽՈՐՀՐԴԱՎՈՐ ԹԻՎԸ

Ինչպես արդեն նշեցինք՝ գազանի դրոշմը չընդունող մարդկանց համար մեծ նեղության ժամանակներ կգան: Հոգևոր ոլորտում հակաքրիստոսի համակարգին չմիացողները հալածանքներ կկրեն: Տնտեսական ոլորտում դա նշանակում է, որ բոլորը պետք է ենթարկվեն համաշխարհային տնտեսության այդ համակարգին: Ով չի ուզեցա մասնակցել դրան, բոյկոտի կենթարկվի և դուրս կմղվի առևտրից: Այդ մասին ենք կարդում Հայտն.13:17 համարում. «Որպեսզի ոչ ոք չկարողանա գնել կամ վաճառել, բացի նրանից ով գազանի դրոշմը կամ նրա անունը կամ նրա անվան համարն ունի»:

Այն փաստից, որ խոսվում է ոչ միայն «գնելու», այլև «վաճառելու» մասին, երևում է, որ դա վերաբերում է ոչ միայն սովորական քաղաքացիներին, ովքեր գնում են մթերք և այլն, այլև գնող և վաճառողներին, այսինքն՝ առևտրով զբաղվողներին: Ուրեմն խոսքը ոչ միայն հավատացյալ տանտիրուհու մասին է, որը ոչինչ չի վաճառում, այլ միայն գնում է անհրաժեշտ ապրանքները: Սրա իմաստը լիովին հստակ է. առևտրի ողջ աշխարհը պետք է ենթարկվի Հռոմի պայմանագրին: Ծշմարիտ քրիստոնյաները վնասներ և դժվարություններ կկրեն, անկախ նրանից գնում են, թե վաճառում, որովհետև չեն ցանկանա մասնակցել հակաքրիստոսի համակարգին: Ինչպես արդեն տեսանք, մենք պետք է ճանաչենք այս երեք բաները՝ գազանի դրոշմը, նրա անունը և անվան թիվը: Ինչ վերաբերում է գազանի դրոշմին, դա արտաքին, տեսանելի նշան չէ, այլ նրա անունը և անվան համարը: Գրված է և՛ անվան, և՛ անվան համարի մասին, բայց երկուսն էլ մտնում են նույն համակարգի մեջ: Հաջորդ համարը մեզ ավելի շատ տեղեկություններ է տալիս. «Իմաստությունն այստեղ է, ով որ միտք ունի, թող հաշվի գազանի թիվը, որ մարդու թիվ է, և նրա թիվը վեց հարյուր վաթսուևեց է» (Հայտն.13:18): Այժմ ավելի ենք մոտենում գործին:

Այսպիսով անվան համարը վերաբերում է մի մարդու: Այդ թիվը հաշվելու համար անհրաժեշտ է իմանալ, թե որտեղ է գտնվում այդ կրոնական իշխանությունը, և ինչպես է կոչվում նրա ներկայացուցիչը: Նկատենք, որ այստեղ այս մարդը նույնացվում է գազանի հետ: Խոսքը նույն խորհրդավոր մարդու մասին է, որին նկարագրել է Պողոսը:

Այլևս պետք չէ հանելուկ դարձնել այդ մարդուն: Ողջ նկարագրությունը, ինչպես նաև թվային արժեքը միայն մեկ նշանակություն ունեն, և խոսքը միայն մեկ մարդու մասին է: Միայն մեկն է կրում լատինական այն անվանումը, որի թվային արժեքը 666 է: Այն սխալ կարծիքը, թե իբր արաբական թիվն ինքնին հակաքրիստոսի նշանն է և մի համակարգի ներմուծումը, որը գործում է համակարգչի կամ ուրիշ տեխնիկական գյուտի միջոցով, ոչ մի սուրբգրային հիմք չունի: Մինչդեռ բառացիորեն ասվում է, որ դա մի մարդու թիվ է, որը պետք է հաշվել: Այդ պատճառով դա չի կարող լինել պարզապես 666 թիվը, այլ թվային արժեքը, որը ստացվում է այն մարդու անվանումից, որին իսկապես նկատի ունի Սուրբ Գիրքը:

Բնականաբար, կան կրոններ և կառավարություններ, որոնք հակառակ են քրիստոնեությանը, բայց դրանք կապ չունեն հակաքրիստոսի հետ, որի մասին մեզ պատմում է Աստվածաշունչը:

Մենք պետք է հասկանանք, որ հակաքրիստոսի հոգին գոյություն ուներ, երբ դեռ ոչ ոք չէր լսել իսլամի, աթեիզմի, կոմունիզմի և այլնի մասին: Նաև պետք է գիտակցենք, որ առաքյալների օրերում հեթանոսական կրոններն ու կուռքերի պաշտամունքը լայն տարածում ունեին: Բայց Աստծո մարդկանցից ոչ մեկը չասաց, որ հակաքրիստոսը դուրս կգա նրանց շարքերից. հակառակը, Յովհաննեսը շատ հստակ գրում է այն մարդկանց մասին, որոնք մոլորվել են և գնացել հակաքրիստոսի ճանապարհով. «Մեզանից դուրս եկան...» (1 Յովհ.2:19):

Ուրեմն, խոսքը մի համակարգի մասին է, որը գտնվում է քրիստոնեության ներսում, բայց իր գործերով և ուսմունքներով հակառակվում է Քրիստոսին: Խոսքն այն մարդու մասին է, որը հավակնում է լինել Քրիստոսի փոխարինողը երկրի վրա և գործել Նրա փոխարեն, բայց անում է ամեն հնարավորը, որ մարդկանց խանգարի Քրիստոսին գալ: Այդ պատճառով նա չի քարոզում Քրիստոսին և միակ փրկարար շնորհքը, ինչպես քարոզել են Պողոսը, Պետրոսը և նրանցից հետո եկող մարդիկ: Դրա փոխարեն նա ձգտում է մեծ իշխանությամբ բոլորի ուշադրությունը հրավիրել իր և իր թիկունքում կանգնած հաստատության վրա: Նրան հավատացողները կապված են իր անձի և իր վարդապետության հետ, ոչ թե Քրիստոսի և սուրբգրային ուսմունքի ու գործերի հետ:

Վերջում կլինի միայն երկու խումբ. ոմանք կկրեն Աստծո կնիքը, մյուսները՝ գազանի դրոշմը: Ճշմարիտ հավատացյալները կնքվում են երկնքից, ինչպես գրված է. «Նրանով դուք էլ հուսացիք, երբ ճշմարտության խոսքը լսեցիք՝ ձեր փրկության Ավետարանը, որին էլ երբ հավատացիք, խոստացված Սուրբ Յոզով կնքվեցիք» (Եփես. 1:13): Նա, ով մերժում է ճշմարտության խոսքը, մաքուր և լրիվ Ավետարանը, երբեք չի կարող Սուրբ Յոզով կնքվել, որովհետև հակառակվում է Աստծո Յոզուն: Այդպիսի մարդկանց համար մնում են միայն կրոնական ստերն ու մոլորությունները: Նրանք կստանան հակաքրիստոսի դրոշմը:

Կնիք ստանալու միտքը հաստատում է Պողոս առաքյալը Եփես.4:30-ում. «Եվ մի՛ տրտմեցրեք Աստծո Սուրբ Յոզուն, որով կնքվեցիք փրկության օրվա համար»: Առաքյալը գրում է հավատացյալ դարձած կորնթացիներին. «Բայց մեզ ձեզ հետ հաստատողը և մեզ օժողը Աստված է, որ մեզ կնքեց էլ ու Յոզու գրավը մեր սրտերի մեջ դրեց» (2 Կորնթ.1:21,22): Աստծո կնիքը Սուրբ Յոզու իրական ընդունումն է որպես գերբնական փորձառություն, ինչպես եղել է առաջին Եկեղեցուն (Գործք 2:1-4, 8:15-17, 10: 44-48, 19:5,6): Այդպիսով Աստված Ինքն է վկայություն տալիս, որ այդ անձնավորությունը ընդունվել է Իր կողմից: Դա ոչ մի կապ չունի կրոնական ծառայության որևէ գործողության հետ, այլ դա աստվածային հաստատումն է այն բանի, որ Աստծո հաճությունը հանգչում է Քրիստոսով հավատացյալ դարձած անձի վրա:

Ոչ ոք չի կարող լրջորեն հավատալ, որ մարդիկ ճակատին տեսանելի նշան կկրեն: Պարզապես նրանք կենթարկվեն հակաքրիստոսի համակարգին և կմասնակցեն դրան՝ ավտոմատ կերպով ստանալով հակաքրիստոսի հոգու դրոշմը, ինչպես Քրիստոսին ճշմարտապես հետևողներն են լցվում Սուրբ Հոգով և կնքվում Նրանով:

Նա, ով իսկապես հետևում է Տիրոջը, այս հարցում էլ խավարում չի մնա: Սուրբ Հոգին բոլորին հստակություն է շնորհում, որովհետև ժամանակը եկել է: Ինչպես արդեն նշեցինք՝ հավատքի մեջ անկեղծ եղող շատ մարդիկ գտնվում են հակաքրիստոսի համակարգում առանց այդ իմանալու, որովհետև Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդին պատկանող հարանվանությունների անդամ են և հետաքրքրությամբ լսում են, երբ քարոզվում է հակաքրիստոսի մասին: Աստվածաշնչի մեկնաբանները հակաքրիստոսին փնտրում են Սիրիայում, Լիբիայում, նույնիսկ Իսրայելում և այսպես շարունակ: Աստուծոց լույս չստացած մարդիկ մոլորվում են իրենց թվացյալ ողջամտության պատճառով և մոլորեցնում են ուրիշներին: Իրենց գիտությամբ մեծ տպավորություն են թողնում անտեղյակ մարդկանց վրա, ովքեր բոլորովին չգիտեն Աստվածաշունչը: Սատանայի այս նենգ և մոլորեցնող խաղը, որը հատուկ լուսաբանում բերելու սուտ հավակնություն ունի, պետք է դադարեցնել Աստծո Խոսքի հստակ լեզվով: Թող Սուրբ Գրքի հետ ներդաշնակ եղող այս շարադրանքը նպաստի դրան:

ՇՇԳՐԻՏ ՀԱՄԵՄԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

Որպես եզրափակում ուզում ենք քննարկել հակաքրիստոսի ևս մի քանի բնորոշ հատկություններ: Պողոսը նրան անվանում է «անօրենության» մարդ, այսինքն՝ մեկը, որ խախտում է օրենքը: Դա ոչ մի կապ չունի Սովսեսի օրենքով հաստատված պահանջների հետ, այլ Հին Կտակարանի այն մասի հետ, որը վերաբերում է փրկության պատմության հայտնությանը: Բոլորը խախտել են օրենքը և Աստծո պատվիրանները: Եբր.3:5 համարում ասվում է. «Եվ Սովսեսը հավատարիմ է Նրա ամբողջ տան մեջ որպես ծառա՝ այն ասվելիք բաներին վկա լինելու համար»: Խոսքը փրկության ծրագրի մասին է, որն ուրվագծվում է որպես սովեր օրենքի բոլոր կարգադրությունների մեջ: Լեռան քարոզում Հիսուսն ասում է. «Մի կարծեք, թե ես եկել եմ օրենքը կամ մարգարեներին քանդելու.. ես քանդելու չեմ եկել, այլ կատարելու: Որովհետև, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, մինչև որ երկինքն ու երկիրը անցնեն, օրենքից մի կետ անգամ կամ մի փոքր նշանագիր անգամ չի անցնի, մինչև որ ամենը չկատարվի» (Մատթ.5:17,18): Անկասկած, «կատարվի» բառը վերաբերում է մարգարեական մասին, որն արդեն Հին Կտակարանում Խոսքի միջուկն էր:

Տիրոջ հարությունից հետո Նրա մասին կարդում ենք Դուկ.24:47 համարում. «Եվ սկսելով Սովսեսից ու բոլոր մարգարեներից՝ նրանց բացատրում էր, ինչ որ գրքերի մեջ Իր մասին գրված էր»: Այնուհետև

կարդում ենք 44 և 45 համարներում. «Եվ նրանց ասաց. «Սրանք այն բաներն են, որոնց մասին խոսել էի ձեզ հետ, քանի դեռ ձեզ հետ էի, թե պետք է կատարվեն Մովսեսի օրենքում, մարգարեների գրքերում ու սաղմոսներում իմ մասին բոլոր գրվածները»: Այն ժամանակ նրանց միտքը բաց արեց, որ գրքերը հասկանան»:

Նոր Կտակարանում հաճախ ենք հանդիպում «Ինչպես Գիրքն է ասում» կամ «Ինչպես գրված է» և ուրիշ նման արտահայտությունների, և ամեն անգամ խոսքը Հին Կտակարանի մասին է: Երբ Հիսուսը քարոզում էր, Նոր Կտակարանի ոչ մի տող դեռ գրված չէր: Աստծո ամեն ծառա միշտ կընդգրկի Հին Կտակարանը Ավետարանի քարոզչության մեջ: Պողոսի մասին ասվում է. «...շատ մարդիկ եկան նրա մոտ՝ այն իջևանատունը, որոնց ԱՍՏՕՈ ԱՐՔԱՅՈՒԹՅԱՆ մասին վկայությամբ պատմում էր ՄՈՎՍԵՍԻ ՕՐԵՆՔԻՑ ու ՄԱՐԳԱՐԵՆԵՐԻՑ և առավոտից մինչև երեկո ՀԻՍՈՍԻ մասին համոզում էր նրանց» (Գործք 28:23):

Միայն նա, ով ավետարանում է Աստծո թագավորության մասին առաքելական ձևով, կքարոզի Հիսուսին և աստվածաշնչային ուսմունքները այնպես, ինչպես քարոզվել է սկզբնական քրիստոնեության մեջ: Առաքյալը վկայում է Գործք 26:22 համարում. «Նրանից դուրս ոչինչ չեմ ասում, ինչ որ մարգարեներն ու Մովսեսն ասել են այն լինելիք բաների մասին»:

Երբ Պետրոսը Գործք առաքելոց գրքի 15-րդ գլխում վերջացրեց իր քարոզը, Հակոբոսը խոսք վերցրեց և ասաց. «Եղբայրներ՛ր, ինձ լսեցեք: Շնավոճը պատմեց, թե Աստված ինչպես նախ այցի եկավ, որ հեթանոսներից Իր անվան համար ժողովուրդ ձևավորի: Սրա հետ միաբանվում են մարգարեների խոսքերը, ինչպես որ գրված է...» (հհ.13-15):

Բայց անօրեննության մարդը պաշտպանում է իր սեփական աստվածաբանությունը, որը զատված է Հին Կտակարանից, և Նոր Կտակարանը մեկնաբանում է իր սեփական դատողության համաձայն:

Այդ մարդը կոչվում է նաև «կորստյան որդի»: Այս արտահայտությունը նախկինում գործածվել էր միայն մեկ մարդու համար, և դա Հուդան էր: Հովհ.17:12 համարում Հիսուսը նրա մասին ասում է. «... ու նրանցից ոչ մեկը չկորավ, բացի միայն կորստյան որդուց, որպեսզի գրվածը կատարվեր»: Ինչպես Հուդան էր վկայակոչում Քրիստոսին, այնպես էլ կորստյան որդին, որը Քրիստոսի գործի դավաճանն է:

Հովհ.13:2 համարում կարդում ենք. «... սատանան արդեն Սիմոնի որդի Հուդա Իսկարովտացու սրտի մեջ էր դրել, որ Նրան մատնի»: Երկուսն էլ՝ թե՛ Հուդան, թե՛ հակաքրիստոսը, կապված են սատանայի հետ: «Հիսուսը նրանց պատասխանեց. «Չէ՞ որ ես ձեզ՝ տասներկուսիդ ընտրեցի, և ձեզանից մեկը սատանա է» (Հովհ. 6:70): Պողոսն այս խոսքերով է նկարագրում հակաքրիստոսին վերջնական փուլում. «Նրա գալը սատանայի ներգործությունից է...» (2 Թես. 2:9): Այստեղ Պողոսը զարգացնում է այս թեման և ասում, որ սատանայի ներգործությունը դրսևորվում է ամեն տեսակ գորությամբ, սուտ նշաններով և հրաշքներով: Այս խոսքը մեզ հիշեցնում է Հայտն.16:13,14 համարներում գրվածը. «Եվ

տեսա՝ վիշապի (սատանայի) բերանից, գազանի (տիրակալի) բերանից և սուտ մարգարեի (հակաքրիստոսի) բերանից երեք պիղծ հոգիներ էին դուրս գալիս՝ գորտերի նման: Որովհետև նրանք դևերի ոգիներ են, որ նշաններ են անում. զնում են երկրի և բովանդակ տիեզերքի թագավորների մոտ, որպեսզի նրանց հավաքեն Ամենակալ Աստծո այն մեծ օրվա պատերազմի համար»: Այս պատերազմը տեղի կունենա Աստծո թագավորության հաստատումից անմիջապես առաջ:

Հակաքրիստոսը կարող է ստանձնել իրեն հանձնված դերը միայն այն ժամանակ, երբ վերցվի իրեն արգելողը: Հստակորեն երևում է, որ խոսքը Սուրբ Հոգու մասին է, Որը կենդանի Աստծո աստվածային զորությունն է և եկեղեցուն հակառակվում է հակաքրիստոսին: Հենց որ Հարս-Եկեղեցին հափշտակվի, ճանապարհն ազատ կլինի հակաքրիստոսի համար: Բայց երբ Հիսուսը գա Հազարամյա թագավորությունը հաստատելու, կսպանի նրան իր բերանի հոգով (2 Թես.2:8): Այդ մասին մարգարեացել է Եսային 11-րդ գլխի 4-րդ համարում. «... Իր բերնին գաւազանովը երկիրը պիտի զարնէ ու իր շրթունքներուն հոգիովը ամբարիշտը պիտի մեռցնէ»:

Վերջում մոտենում ենք հակաքրիստոսի ամենակարևոր հատկանիշին, որը պետք է առանձնահատուկ կերպով քննեն նրանք, ովքեր ուզում են փրկվել:

Հիսուսի սիրելի աշակերտը հետևյալ հարցն է տալիս 1 Հովհ.2:22 համարում. «Ո՞վ է ստախոսը ...»: Նա անմիջապես պատասխանում է այդ հարցին կոնկրետ կերպով. «...եթե ոչ նա, ով ուրանում է, թե Հիսուսը չէ Քրիստոսը: Նա նեռն է, որ ուրանում է Հորը և Որդուն»:

Նա, ով ժխտում է, որ միակ Աստված որպես Հայր բացահայտվեց Որդու մեջ (Հովհ.14:7), ընկել է նեռի (հակաքրիստոսի) ամենամեծ մոլորության մեջ: Աստված Հոգի է (Հովհ. 4:24). Նա հավիտենական է, այսինքն՝ սահմանափակված չէ ո՛չ ժամանակով, ո՛չ տարածությամբ, ոչ էլ որևէ չափվող բանով, որովհետև նա անսահման է: Մեկ լինելով հանդերձ՝ նա շատ հայտնություններ ունի: Նա ամեն բանի սկզբնական Աղբյուրն է: Նախ և առաջ նա իր հոգևոր անսահմանությունից դուրս եկավ և հայտնվեց հոգևոր ընկալելի կերպարանքով՝ թեոֆանիայով, որպեսզի մարդիկ կարողանան Նրան հասկանալ և սիրել իրենց հասկանալի ձևով: Նա այդպես եկավ մարդկանց մոտ Եդեմի պարտեզում և այդպես հայտնվեց Հին Կտակարանի ժամանակաշրջանում:

Բայց նա ուզում էր, որ մարդիկ նորից ստանան իր պատկերը, այսինքն՝ անապականության վիճակը: Ահա թե ինչու նախ Ինքը պետք է նրանց նմանվեր: Նա կամուրջ հաստատեց անըմբռնելի հավիտենության և ըմբռնելի ժամանակի միջև: Այսպես նա հայտնվեց մարդու կերպարանքով: Հոգևոր մարմնից անցավ մարմնավոր մարմնի մեջ:

Ահա թե ինչու Հիսուսն այլ անձ չէ, քան Ինքն Աստված: Նրանում էր բնակվում Աստվածությանն ողջ լիությունը մարմնապես, ոչ թե Աստվածության մեկ երրորդ մասը, այլ ողջ լիությունը (Կողոս.2:9): Այն, ինչ նա ասել է այն ժամանակ, ուժի մեջ է նաև այսօր. «Ինձ տեսնողը Հորը

տեսավ...» (Յոզ.14:9): Նա էմանուելն է, այսինքն՝ «Աստված մեզ հետ» (Մատթ.1:23):

Հակաքրիստոսի հոգին ժխտում է սա և մեկ Աստծուն դարձնում իրարից տարբեր մի քանի անձ, որոնք, իբր թե հավիտենությունից ի վեր գոյություն ունեին կողք-կողքի: Այդ վարդապետության հետևանքն այն եղավ, որ միաստվածությունը վերածեցին բազմաստվածության: Սրա մեջ է հակաքրիստոսի ազդեցությունը, որն ուղղված է անմիջապես Քրիստոսի դեմ:

Որպես քրիստոնյա, հրեա և առաքյալ՝ Պողոսը գրում է Քրիստոսի մասին. «...Որը բոլորի վրա Աստված է հավիտյանս օրհնյալ. ամեն» (Հռոմ. 9:5բ) Տերը նույն բանն է ասել թե՛ Հին, թե՛ Նոր Կտակարաններում. «Լսի՛ր, Իսրայել՛, մեր Տեր Աստվածը մեկ Տեր է» (Մարկ.12:29-32 և 2 Օրին.6:4): Քանի որ մարդկությունը կորսված էր, անհրաժեշտ էր Փրկիչ: Ես.43:10-12 համարներում Տերն ասում է. «... Ինձմէ առաջ Աստուած չեղաւ ու Ինձմէ ետքն ալ պիտի չըլլայ: Տէրը Ե՛ս եմ, Ե՛ս եմ եւ Ինձմէ ուրիշ Փրկիչ չկայ... ու Իմ վկաներս դու՛ք եք, կ'ըսէ Տէրը, որ Ե՛ս եմ Աստուած»: Աստծո բոլոր որդիների և դուստրերի համար Աստծո որդեգրումը ստանալը հնարավոր դարձավ միայն այն պատճառով, որ Աստված ծնվեց որպես մանուկ և եկավ այս երկիր որպես Որդի: Արդեն Հին Կտակարանում գրված է Որդու մասին. «Վասն զի մեզի Մանուկ մը ծնաւ, մեզի Որդի մը տրուեցաւ եւ իշխանութիւնը Անոր ուսին վրայ պիտի ըլլայ: Անոր անունը պիտի կոչուի Սքանչելի, Խորհրդակից, Հօգոր Աստուած, Յաւիտենականութեան Հայր, Խաղաղութեան Իշխան» (Ես.9:6):

Թեև Աստված որպես Հայր բացահայտվեց Որդու մեջ, Աստվածաշունչը միշտ խոսում է միայն մեկ Աստծո մասին. այն երբեք չի խոսել երկու կամ երեք Աստվածների մասին: Աստվածաշունչում երբեք չենք հանդիպում «Եռանձնյա Աստված», «Եռամեկ Աստված», «Հավիտենական Որդի» և ուրիշ նման արտահայտությունների: Երրորդության վարդապետությունը չի հիմնվել մարգարեների և առաքյալների կողմից. դա հակաքրիստոսի հոգու արգասիքն է, որը աղավաղել է Աստվածության իմաստը: Պողոսի գրածը պետք է բացի ամենքի աչքերը. «Աստվածապաշտության խորհուրդը հայտնապես մեծ է. ԱՍՏՎԱԾ ՄԱՐՄՆԻ ՄԵՋ ՀԱՅՏՆՎԵՑ, Հոգով արդարացավ, երևաց հրեշտակներին, քարոզվեց հեթանոսներին, հավատով ընդունվեց աշխարհում ու փառքով համբարձվեց» (1 Տիմ. 3:16):

Աստծո երեք հիմնական հայտնությունները երբեք ոչ մի առաքյալի կամ մարգարեի կողմից չեն դրվել կողք-կողքի որպես անկախ անձնավորություններ. դա հելլենիստական-փիլիսոփայական, ռացիոնալ մտածողություն է: Ոչ թե երեք միաբան անձնավորություններ են, այլ Մեկը՝ երեք հայտնությամբ: Երկնքում Նա Հայրն է, այդ պատճառով մենք աղոթում ենք. «Հայր մեր, որ երկնքում ես»: Երկրի վրա Նա հայտնվեց Որդու մեջ որպես մեր Փրկիչը, ահա թե ինչու փրկության համար անհրաժեշտ է Աստծո Որդու հանդես հավատքը: Միայն նա, ով ունի Որդուն, ունի նաև Հորը և հավիտենական կյանք(1 Յոզ.5:12): Եկեղեցում նույն Աստված գործում

է մինչև վերջ Սուրբ Հոգով: Նախ Աստված մեր վերևում էր, հետո՝ մեզ հետ և վերջապես բնակվեց մեր մեջ: Հովհաննես առաքյալն այսպես է ձևակերպում այդ միտքը. «Եվ գիտենք, որ Աստծո Որդին եկավ ու մեզ միտք տվեց, որպեսզի ճշմարիտը ճանաչենք, և ճշմարիտի մեջ ենք, այսինքն՝ Նրա Որդու՝ Հիսուս Քրիստոսի մեջ: Նա է ճշմարիտ Աստվածն ու հավիտենական կյանքը» (1 Հովհ.5:20):

Հին Կտակարանի մոտ 4000 տարիների ընթացքում չի պատմվում Հոր և Որդու միջև զրույցի մասին: Այդ ժամանակամիջոցում Նա երբեք չասաց. «Իմ սիրելի Որդի, Ես Քեզ կուղարկեմ»: Այլ միշտ ասել է, որ Նա Ինքը կգա, ինչպես օրինակ Ես.35:4-6, Ես.40:3 համարներում: Եթե Սաղմ.2:7 համարում գրված է. «Դու՛ն Իմ Որդիս ես, Ես այսօր քեզ ծնայ», դա չի նշանակում, որ երկնքում Աստծո Որդի կար, հետո Նա իջավ երկրի վրա: Նոր Կտակարանը մեզ հստակ ասում է, թե ինչպես եղավ Հիսուսի ծնունդը: Այսպես Աստված հայտնվեց մարդկային մարմնի մեջ: Նա Ինքը մարդ դարձավ: Դա Իր աստվածային սիրո անըմբռնելի, անհասկանալի խորհուրդն է: Որպես Որդի՝ Նա չարչարվեց և մահացավ, բայց որպես Աստված՝ Նա անմահ է: Փրկագնումը կատարվեց Նրա մարմնեղեն մարմնով, որպեսզի մեզ ազատի մահկանացու մարմնից (Եբր. 2:14,15) և մեզ տա հարության երաշխիքը (1Կորնթ.15:50-57):

Հիսուս Քրիստոսը մարմին դարձած Խոսքն է, Լոգոսը, Յահվեն, Որը նախ Իր անըմբռնելի հոգևոր անասանությունից մտավ հոգևոր մարմնի մեջ, իսկ հետո հայտնվեց տեսանելի մարմնեղեն մարմնի մեջ: Սա զուտ և կատարյալ ճշմարտությունն է: «Սկզբում էր Բանը, և Բանն Աստծո մոտ էր, և Բանն Աստուած էր... և Բանը մարմին եղավ ու մեր մեջ բնակվեց» (1 Հովհ. 1:1,14): Հիսուսը ոչ միայն նման է Հորը. Նա մեկ է Նրա հետ: Ինչպես որ Աստված (Էլոհիմ) հայտնվեց որպես Տեր (Յահվե), բայց մնաց նույնը, այնպես էլ Հայրը հայտնվեց Որդու մեջ, բայց մնաց նույնը:

Առաքյալը մեզ անտեղյակ չի թողնում հակաքրիստոսի շարժման ծագման վերաբերյալ և հստակորեն ասում է. «Սեզանից դուրս եկան, բայց մեզանից չէին» (1 Հովհ.2:19): Այս գարգացումը չի գալիս հուդայականությունից, այլ այն մարդկանց թյուրըմբռնումից, ովքեր մի ժամանակ միացան Քրիստոսին հավատացողներին, բայց անձամբ չհանդիպեցին Քրիստոսին: Արդեն Քրիստոսից հետո առաջին դարերում ձևավորվեց այս ուղղությունը: Բայց միայն Նիկյան տիեզերածովից հետո դարձավ հաստատուն կազմակերպություն: Յուրաքանչյուր հրեա գիտի առաջին պատվիրանը. «Ես եմ Եհովան, քու Աստուածդ ... Ինծնէ՛ գատ աստուածներ չունենաս» (Ելից 20:2,3): Ոչ մի հրեա մեկ Աստծուն մի քանի Աստված չէր դարձնի:

Իհարկե, Սուրբ Գրքում նորից ու նորից հանդիպում ենք Աստծո երեք անվանումներին: Այսպես օրինակ՝ կարդում ենք. «Պարզևները զանազան են, բայց Հոգին նույնն է: Ծառայություններն էլ զանազան են, բայց Տերը նույնն է: Ներգործություններն էլ զանազան են, բայց Աստված նույնն է, որ ամեն բան ներգործում է ամենքի մեջ» (1 Կորն.12:4-6): Սենք այս խոսքերին

ասում ենք «ամեն»: Ոչ մի առաքյալի մտքով չէր անցնի ասել. «Թող Հայր Աստվածը, Որդի Աստվածը, Սուրբ Հոգի Աստվածը ձեզ օրհնեն»: «Որդի Աստված» և «Սուրբ Հոգի Աստված» արտահայտությունները ոչ մի անգամ չեն հանդիպում Աստվածաշնչում: Ամեն անգամ հստակորեն ցույց է տրվում ծագումը. Սուրբ Գրքում կարդում ենք՝ «Աստծո Որդի» կամ «Աստծո Հոգի»: Եռակի Աստված իրոք տարօրինակ Աստված կլիներ: Մակերեսորեն դիտողի համար Քրիստոսի և հակաքրիստոսի վարդապետությունները երբեմն զարմանալի նմանություններ ունեն, բայց երբեք չեն համընկնում և ըստ էության կատարելապես տարբեր են: Հակաքրիստոսի քարոզած Քրիստոսն անշուշտ Աստվածաշնչի Քրիստոսը չէ: Անկասկած, կարող է տեսնել միայն նա, ում աչքերն Աստված բացել է (Դուկ. 10:22):

Հակաքրիստոսի հոգին արդեն սկսել էր գործել սկզբնական քրիստոնեության մեջ: Հովհաննեսն այդ վարդապետության ներկայացուցիչներին անվանում է «սուտ մարգարեներ» և զգուշացնում 1Դովհ.4:1-3 համարներում. «Սիրելիներ՛ր, ամեն հոգու մի՛ հավատացեք, այլ փորձեք հոգիները, թե արդյոք Աստծու՞ց են, որովհետև շատ սուտ մարգարեներ են աշխարհ դուրս եկել: Դրանով Աստծո Հոգին ճանաչե՛ք. ամեն հոգի, որ խոստովանում է Հիսուս Քրիստոսին՝ մարմնով եկած, Աստծուց է: Եվ ամեն հոգի, որ չի խոստովանում Հիսուս Քրիստոսին՝ մարմնով եկած, Աստծուց չէ. դա նեռի հոգին է, որի մասին լսեցիք, թե գալիս է և հիմա արդեն աշխարհում է»:

Միայն հակաքրիստոսը չէ վարդապետական հարցերում սուտ մարգարե, այլ կան շատ սուտ մարգարեներ և սուտ քրիստոսներ, որոնց դեմ մեզ զգուշացրել է Տերը (Մատթ.24): Բոլոր քարոզիչներն ու ավետարանիչները, որոնք քարոզում են սուտ մարգարեից վերցրած սուտ վարդապետությունները Աստվածության, մկրտության և այլ թեմաների վերաբերյալ, հակառակվում են Աստծո խոսքին. այդպիսով նրանք էլ են համարվում սուտ մարգարեներ և հոգևորապես պատկանում են հակաքրիստոսի ճամբարին:

«Քրիստոս» բառը նշանակում է «Օծյալ», ուրեմն սուտ քրիստոսները սուտ օծյալներ են: Կան մարդիկ, նույնիսկ հրաշքներ գործող մարդիկ, որոնք, չնայած իրենց օծությանը, պաշտպանում են հակաքրիստոսի ավանդական, սուտ ուսմունքները: Ահա թե ինչու գրված է, որ վերջում սուտը այնքան մոտ կլինի ճշմարիտին, որ, եթե հնարավոր լիներ, ընտրյալներն էլ կմոլորվեին: Բայց նրանք չեն կարող մոլորվել, որովհետև Աստծո խոսքը Աստծո Հոգով կնքված կլինի նրանց մեջ:

Հիսուսը խոսում է այն մարդկանց մասին, ովքեր ունեն Սուրբ Հոգու պարզևները, բայց, չնայած դրան, սուտ են. «Ոչ թե ամեն Ինձ "Տե՛ր, Տե՛ր" ասողն է երկնքի արքայություն մտնելու, այլ նա, ով կատարում է իմ Հոր կամքը, որ երկնքում է: Այն օրը շատերն Ինձ կասեն. "Տե՛ր, Տե՛ր", չէ՞ որ Քո անունով մարգարեացանք ու Քո անունով դեռ հանեցինք, Քո անունով շատ հրաշքներ արեցինք": Ես էլ այն ժամանակ նրանց հստակ կասեմ. "Ձեզ երբեք չեմ ճանաչել. Ինձանից հեռացե՛ք, ո՛վ անօրենություն գործողներ"»

(Մատթ.7:21-23): Ոչ մի օգուտ չունի մեզ ավանդված հավատքի դավանանքները կրկնելը. դրանք պետք է քննվեն Խոսքով, որովհետև Խոսքի համաձայն է Տերը մեզ դատելու:

Աստծո Չոգին միշտ նույնը կասի նույն բանի վերաբերյալ: Նույն բանը կլինի բոլոր այն սպասավորների մեջ, որոնց Տերն Ինքն է հաստատել: Խոսքն այն մասին չէ, որ շուրթերով պետք է կրկնել որևէ դավանանք, այլ ինչպես Պողոսն է ասում 1Կորնթ.12:3 համարում. «... ոչ ոք չի կարող Հիսուսին «Տեր» ասել, եթե ոչ Սուրբ Չոգով»: Որպես Տեր՝ Նա Աստված է, և հենց դրա մասին է խոսքը: Միայն այն ժամանակ, երբ կատարյալ համոզվածությամբ կարող ես ասել «Հիսուսն է Տերը», ստացել ես Չոգով հայտնություն, որ Յահվեն (YHWH) և Հիսուսը նույն Տերն են: Նա, ով չի հավատում սրան, հակաքրիստոսի մոլորության մեջ է, անկախ նրանից, թե որ կրոնական համայնքին է պատկանում:

Հետևյալ համարը մարտահրավեր է նրանց համար, ովքեր ուզում են քննել իրենք իրենց: Նա, ով ունի Քրիստոսի Չոգին, կհավատա հարուցյալ Տիրոջ այս խոսքերին. «Ես եմ Ալֆան ու Օմեգան (սկիզբն ու վերջը),-- ասում է Տերը, նա, որ է, որ էր, և որ գալու է՝ Ամենակալը» (Հայտն.1:8). սա մեր Փրկչի անձնական վկայությունն է, Որը ներկայանում է որպես Ամենակալ: Ո՞վ է ուրեմն կարծում, որ կան մեկից ավելի Ամենակալներ: Աստված և Նրա հայտնություններից յուրաքանչյուրը եզակի թվով են: Կա միայն մեկ Արարիչ, մեկ Փրկիչ, մեկ Թագավոր, Մեկը, որ պահում է ամեն բան և այլն: Կա միայն մեկ Հայր, մեկ Որդի և մեկ Սուրբ Չոգի: Կա մեկ Տեր, մեկ հավատք, մեկ մկրտություն, մեկ փրկություն, մեկ Եկեղեցի և այսպես շարունակ: Աստծուց ելնող ամեն բան իր ողջ բազմազանության մեջ եզակի թվով է:

Այստեղ մենք չենք պաշտպանում «Միայն Հիսուս» վարդապետությունը: Հիսուսն Ինքն Իրեն չի ծնել, ոչ էլ Իր աղոթքներում խոսել է Ինքն Իր հետ: Ինչպես միշտ ճշմարտությունը մեջտեղում է: Այս շարադրանքի հիմնական միտքն այն է, որ վերջում աստվածաշնչյան մաքուր և չկեղծված վարդապետությունը պետք է վերականգնվի: Երբ Թագավորության այս հավիտենական Ավետարանը կքարոզվի որպես վկայություն բոլոր ազգերին, կգա վերջը (Մատթ.24:14):

Աստվածաշնչի ամեն վարդապետ և յուրաքանչյուր ընթերցող պետք է ճիշտ, խորը և հիմնավոր համեմատություն կատարի: Այն Քրիստոսին, որ մեզ ներկայացնում են հարանվանություններում, պետք է համեմատել Աստվածաշնչում նկարագրված Քրիստոսի հետ: Նույնը վերաբերում է բոլոր հավատացյալների մտքում խարսխված այն համոզմունքին, որ ամեն Քրիստոսին վկայակոչող Աստծուց է:

Համընդհանուր ընդունված կարծիքի պատճառով շատերի համար դժվար է ճանաչել հակաքրիստոսին, ինչպես իրականում նրան նկարագրում է Սուրբ Գիրքը: Քանի որ ողջ աշխարհում բոլոր ազգերից, կրոններից հավաքված բազմության առջև վկայակոչում է Քրիստոսին, մարդկանց

մեծամասնությունը չի կարողանում պատկերացնել, որ հենց այս մարդն է Քրիստոսի ամենամեծ թշնամին:

Վերցնենք օրինակ՝ Հռոմի պապի պատմական այցելությունը Հնդկաստան, որտեղ նա հիդուլիստների մեծ բազմության առջև հայտարարեց. «Քրիստոսը բոլոր կրոններում է»: Այստեղ մենք պետք է հարց տանք. «Ո՞ր Քրիստոսը: Նա՞, որ Մարիամի զրկում է: Նա՞, որին պատրաստել են ինչ-որ նյութից և սոսնձել խաչի վրա: Նա՞, ում ներկայացնում են ցանկացած նպատակով: Նա՞, որին մարդիկ պատրաստել են խմորից և «Սանկտուս, սանկտուս, սանկտուս» բառերով իբր թե վերածել Քրիստոսի: Նա՞, որի վրա ազդեցություն ունի Մարիամը: Նա՞, ում կողքին բարեխոսների բանակ կա: Այն Քրիստոսը, որի համբարձումը խամրում է Մարիամի կարծեցյալ համբարձման դիմաց, որն իբր թե համբարձվել է հոգով և մարմնով: Այն Քրիստոսը, որին փոխարինում է «երկնային թագուհին»:

Պապի եկեղեցու ներկայացրած Քրիստոսը Աստծո Քրիստոսը չէ. դա ըստ անհրաժեշտության հնարված Քրիստոս է: Այդպիսի Քրիստոսին հարմար է դնել, տեղափոխել ամենուրեք, որովհետև միշտ այնպիսին է, ինչպիսին պետք է իրենց տվյալ պահին: Բայց դա այն Քրիստոսը չէ, որ նկարագրված է Աստվածաշնչում, Նա, ում ճանաչում ենք որպես Տեր, Փրկիչ, Թագավոր, Դատավոր, Աստված: Ինչ-որ Քրիստոսի վկայակոչելը ոչ ոքի չի օգնի. հոգիները պետք է քննել, վարդապետությունները՝ համեմատել: Աստվածաշնչի Քրիստոսն այնպիսին չէ, ինչպիսին մենք ենք Նրան պատկերացնում: Նա վեր է ամեն պատկերացումից և նույնն է երեկ, այսօր և հավիտյան (Եբր.13:8):

Ինչպես տեսանք բոլոր մեջբերված սուրբգրային համարներից՝ Քրիստոսն Ինքը միշտ վկայակոչել է Աստծո Խոսքը: Ահա թե ինչու պետք է ևս մեկ անգամ շեշտենք, որ անօգուտ է պարզապես խոսքով վկայակոչել Քրիստոսին, եթե դա չի արվում այնպես, ինչպես Սուրբ Գիրքն է ասում և պահանջում: Ամեն մարդ ինքը պետք է որոշի, թե ում է ուզում հավատալ և վստահել: Այստեղ կարող ենք միայն խորհուրդ տալ. ճշմարտապես զանազանել հոգևոր բաները, հավատալ միայն Աստծուն և Նրա Խոսքին:

Մենք ապրում ենք շնորհքի ժամանակի ավարտից առաջ: Աստվածաշնչյան բոլոր վարդապետությունները նորից պետք է դրվեն աշտանակի վրա առանց որևէ զիջման: Տարբեր ժամանակաշրջաններում եղել են արթնության շատ քարոզիչներ, որոնք քարոզել են աստվածաշնչյան մոռացված ճշմարտությունները՝ չնայած հաստատված եկեղեցիների հակառակությանը: Շատերը կորցրին իրենց կյանքն Աստծո Խոսքի պատճառով: Բոլոր ճշմարիտ հավատացյալները կանչված են պայքարելու այն հավատքի համար, որ մեկընդմիշտ ավանդվել է Քրիստոսի սրբերին (Հուդա 3-րդ համար): Մենք գտնվում ենք վերջնական հոգևոր ճակատամարտում: Եթե միայն լինենք Աստծո կողքին, Նա կլինի մեզ հետ մինչև կտեսնենք այն, ինչին հավատացել ենք: Դժոխքի դռները չեն հաղթի Աստծո եկեղեցուն (Մատթ.16:18):

Սրտի խորքից բոլոր ընթերցողներին մաղթում եմ Աստծո առատ օրհնությունները: